

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četr strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Vznemirjevalec sosedov

Dobra sosečnina je velika dobrota. Kjer so dobri sosedje, vlada mir, vzajemnost, sporazum, medsebojna podpornost brez zavisti, škodoželjnosti, jeze, sovraštva in nasprotovanja. Slab sosed pa je velika nesreča za svojo okolico. To velja za odnose med posamezniki, velja pa tudi za razmere med narodi in državami. V mednarodnem življenju se škodljivi nasledki slabega sosedstva umnožujejo v mednarodno nesrečo. Izkušnja zadnjih let je nas poučila, da je fašizmu svojska slaba sosednost. Kdor pozna bistvo fašizma, ki je pretirani nacionalizem in nenasitna narodnostna sebičnost, se temu ne bo čudil. O italijanskem fašizmu in njegovem razmerju do sosednih držav ne bomo danes govorili in tudi ni treba govoriti, ker desetletna zgodovina o tem dovolj jasno spričuje. Namenili pa smo se v tem oziru nekoliko izpregovoriti o hitlerizmu, o katerem se sosedne države vedno bolj pritožujejo.

Nemški narodni socializem je po svojem bistvu pangermanističen — vsenemški. Do dna svojega bistva je prežet s težnjo po uresničenju vsenemške ideje. Nemčija mora zavzeti prvo mesto med evropskimi državami in njenemu ozemlju se morajo priklopiti, kolikor je največ mogoče, tiste pokrajine, ki so sedaj del ozemlja drugih držav, pa na njih prebivajo nemške narodne manjšine. To je bistvena točka v programu nemškega narodnega socializma. Kako hitlerizem to točko svojega programa smatra kot resno, čutijo vse države, ki imajo na svojem narodnem ozemlju nemške narodne manjšine. Vse te manjšine so prošinjene z duhom hitlerizma. Hitlerja proslavljajo kot pol-boga, kot nemškega zveličarja, kot neko čudo, ki ga je sam nemški bog poslal na svet Nemcem v pomoč. Hitlerizem je vzbudil po sosednih državah, ki imajo nemške narodne manjšine, nemško-narodno iredento (željo po narodnem zveličanju), ki je povzročila po teh državah veliko razburjenje.

Vznemirjenje, ki ga vzbuja hitlerizem v sosednih državah, je tem bolj upravičeno, ker se propaganda nemških narodnih socialistov ne omejuje na nemškonacionalne deklamacije, ampak je že tudi prešla v dejanja. Zoper taka dejanja je Poljska podvzela odločne korake. Njej so sledile baltiške države (Litva, Letonska, Estonka), ki so morale izgnati nemške narodno-socialistične agitatorje ter tudi

med lastnim državnim uradništvom z odločnostjo iztrebiti hitlerjevsko ljujko. Kako opasna je postala hitlerjevska propaganda v baltiških državah, dokazuje dejstvo, da je sama boljševiška Rusija morala v javnosti protestirati zoper pohlep hitlerizma po teh državah, ki tvorijo soseščino Rusije.

Prav odločno je nastopila zoper poseganje hitlerizma na svoje državno ozemlje Čehoslovaška, ki je razpustila vse nemške politične organizacije, ki so bile narodno-socialistične, ali pa so z njimi simpatizirale. Ogrska je tudi napela vajeti proti nemški narodni manjšini, med katero je zavladal hitlerjevski duh. Slične ukrepe je podvzela Rumunija, kateri je postal hitlerizem še bolj neprijeten radi tega, ker se poslužuje v svoje politične svrhe vseukrajinske ideje. Hitlerjevci namreč pripovedujejo Ukrajincem (Malorusom), ki so sedaj razdeljeni na razne države (zlasti Rusijo, Poljsko in Besarabijo, ki sedaj pripada Rumuniji), da jim bodo pomagali do ustanovitve vseukrajinske države, ki bi se sestavila iz

Angleški minister John Simon (levo) v razgovoru z Mussolinijem v Rimu.

ozemskih delov, kateri sedaj pripadajo Rusiji, Poljski in Rumuniji. Ta vseukrajinska država bi kajpada bila napram Nemčiji v istem razmerju, kakor je Mandžukuo (mandžurska država) napram Japoniji.

Kako je hitlerizem vplival na nemško-narodno manjšino v naši državi, je vsem dobro znano. Nemško-nacionalni greben raste vedno bolj in bolj, z njim rastejo zahteve po manjšinskih pravicah, ki so jih Nemci v naši državi že tako deležni v polni meri, raste pa tudi brezprimerna drznost, s katero zanikajo hitlerjevci v Jugoslaviji koroškimi Slovencem v Avstriji najbolj priproste pravice narodno-manjšinskega varstva. O tem smo ter tudi bomo imeli prilike, da izpregovorimo podrobnejše. V pojasnilo hitlerjevske propagande v inozemstvu bi še pokazali na Železno gardo v Rumuniji, koje član je nedavno umoril rumunskega ministrskega predsednika Duca. Železna garda je fašistična organizacija, ki se naslanja duševno in gmotno zlasti na nemški narodni socializem, za čigar politiko je pripravljala tla v Rumuniji. Ravno rumunski slučaj pojasnjuje, kako zastrupljevalno vpliva nemški narodni socializem na mišljenje narodnostnih zanešenjakov.

Ako se ti vplivi čutijo v Rumuniji, ki ni neposredna soseda Nemčije ter tudi ni z nemškim ljudstvom iste narodnosti, kaj naj potem reče istonarodna Avstrija o svojem sovražnem sosedu in njegovih neprestanih vznemirjevalnih poskusih! Dollfussova vlada se je v borbi zoper narodno-socialistične napade in zločine omejila na obrambo. Za božične praznike je izvršila več pomiloščenj obsojenih in zaprtih narodno-socialističnih voditeljev. Njena zmernost pa je bila slabo plačana. S početkom novega leta se je pojavil nov val narodno-socialističnih nasilnih dejanj. V zadnjih dneh je bilo po vsej Avstriji izvršenih nič manj nego 140 bombnih atentatov. Zato se je avstrijska vlada odločila za poostreno borbo zoper narodni socializem, da napravi z vsemi, tudi najostrejšimi sredstvi konec nasilnim dejanjem in ustrahovalnim demonstracijam.

Kakšno je sosedstvo hitlerizma, čuti prav posebno tudi katoliška cerkev v Nemčiji, katera deli z njim isto državno ozemlje. Ima celo z njim pogodbo (konkordat), od katere je upala, da bo medsebojne razmere uredila v dobro soseščino. To pa se ni zgodilo, ker je hitlerizem sosed, ki sklenjene pogodbe ne drži. Pogodbeno je obljubil katoliški

cerkvi, da ji bo pustil katoliško mladino kot vzgojno lastnino, pa jemlje cerkvi mladino ter jo tira v hitlerjevske vrste. Katoliški duhovniki, ki se poslužujejo v konkordatu zajamčene cerkvene prosvetno-organizatorne svobode, se zapirajo in kaznujejo. Katoliški časniki se zatirajo ali pa se jim vsiljuje hitlerjevski duh. Kakšen je ta duh, dokazujejo nove učne knjige, ki se vpečujejo po nemških šolah. V njih se zanika vstvarjenje sveta in človeka po Bogu ter se obnavljajo starogerman-

ške poganske bajke. Proslavlja se nemško pleme kot prvo na svetu: je bojevito, se zna maščevati ter ima namen, da si pokori vse stvarstvo. V organizmu tega plemena je katoliška cerkev tuje telo, ki ga je treba izločiti. — Takšnega sosedu ima katoliška cerkev v Nemčiji. Spričo teh razmer je upravičena bojazen sv. Očeta, ki jo je izrazil napram zastopnikom nemške katoliške mladine povodom njenega rimskega romanja: »Bojim se ne samo za mladino, marveč tudi za vero v Nemčiji.«

IZ RAZNIH DRŽAV

Opasni hitlerjevski nemiri v Avstriji.

V svrhu omejitve brezposelnosti je organizirala avstrijska vlada posebna taborišča, v katerih so dobivali brezposelni prehrano ter preskrbo in so morali za to opravljati razna dela. Hitlerjevci so nahujskali ta taborišča proti Dollfusovi vladi. Zadnje dni je došlo po več delavskih taboriščih do demonstracij, ki so bile prav opasne. Delavci taborišča v Stremu na Gradiščanskem so razdejali dne 9. t. m. celo taborišče. Z zastavo na čelu so korakali od kraja do kraja in agitirali za Hitlerja. Okrog 300 delavcev iz taborišča Lobau se je odpravilo deloma peš, deloma v avtomobilih proti Dunaju. Med potom je narasla četa demonstrantov na 500. Na mostu preko Donave je došlo do spopada med izgrezniki in policijo. Policija je zaprla 250 razgrajanev, ostale je pa razpodela, a so po raznih predmestjih razgrajali celo noč po spopadu. Hitlerjevske demonstracije so zahtevale na Koroškem dve smrtni žrtvi. Iz taborišča ob Osojskem jezeru so odkorakali delavci s hitlerjevsko zastavo proti Beljaku, kjer so vrgli več bomb, izzvali spopade s policijo, ki je končno le obladala položaj. Hitlerjevski nemiri so postali krvavi v Celovcu, kjer so se zbrali demonstranti pred tiskarno krščansko-socijalnega lista, vrgli so več bomb, razbili so vse šipe in opustošili

celo tiskarno. Policija je streljala in sta bila ubita dva demonstranta. Istočasno so bili nemiri po štajerskih delavskih taboriščih. Oblasti so pa pravčasno preprečile pohode demonstrantov v sosedne večje kraje. V taboriščih v Cmureku in Diepersdorfu je izbruhnil v noči na 10. januar upor. Delavci so uničili taborišči. Proti razgrajancem so poslali četo vojakov, ki je upornike prisilila k redu in miru.

Novi avstrijski varnostni minister. Ministrski svet je imenoval 11. januarja dosedanega podkancelarja majorja Feyja za varnostnega ministra. Fey bo pričel borbo z narodnimi socijalisti z najostrejšimi sredstvi. Z imenovanjem Feyja je ojačeno stališče Heimwehra v Dollfusovi vladi.

78. zasedanje Sveta Zveze narodov je pričelo dne 15. januarja v Ženevi. Tokrat predseduje poljski zunanji minister Beck.

Hitler upeljal narodno socijalistični komunizem. Nemška vlada je odobrila novo delavno pravo, ki ureja čisto na novo pravice in dolžnosti delavca in delodajalca v duhu narodno-socijalističnih načel, po katerih je voditelj A. Hitler vsemogočen.

Mandžurija postane cesarstvo. V najkrajšem času bodo proglasili Mandžurijo, ki je otrok Japonske, za cesarstvo. Za mandžurskega cesarja bodo seveda kronali znano japonsko lutko in bivšega pobeglega zadnjega kitajskega cesarja Puya, ki je bil sedaj na papirju nekronani vladar nove mandžurske države.

PO KATOLIŠKEM SVETU

Cerkev o prikaznih. V belgijskem mestecu Beauraing so se dogodile čudne stvari. Začetek teh dogodkov je bil 29. novembra 1932. Na večer tega dne so šli 4 otroci — 15letna Ferdinand Voisin, njen 11letni brat Albert in 2 sestri Degeimbere, in sicer 14letna Andra in 9letna Gilberta — proti samostanski šoli, da bi prevzeli majhno Gilberto Voisin. Ko pozvonijo pri samostanskih durih, se Albert Voisin ozre nazaj v temni drevored ter zakliče: »Vidim luč!« Ko zagledajo tudi deklice luč, vzkliknejo: »To je v lurški votlini! Gible se! Človek je! Mati božja je!« Drugi dan se isto zgodi, tudi tretji dan. Sledilo je potem do 3. januarja še kakšnih 30 prikazni. Število gledalcev pri teh večernih prikaznih, ki so jih bili

deležni samo imenovani otroci, je rastle od dneva do dneva. Zadnji dan — bilo je navzočih okoli 25.000 ljudi — se je prikazen poslovala od posameznih otrok, imenujejoč se »Mater božjo in kraljico nebes« ter jim naročuje, naj zvesto in iskreno molijo. Že prej je naročila otrokom, kakor so sami izpovedali, naj bi se tukaj zgradila cerkev ter naj se semkaj vršijo romanja. O teh »prikaznih« se je v belgijski javnosti veliko govorilo in veliko pisalo. Mnjenja so deljena. Nekateri duhovniki so izrekli v javnosti jako tehtne pomisleke, proti verodostojnosti otrok, drugi pa so otroke branili ter se izrekli za pristnost prikazni. Ljudstvo se za ta znanstveni spor ni brigalo, marveč je v rastočem številu začelo romati v Beauraing. Na praznik Marije Snežne — 5. avgusta 1933 — je bilo navzočih kakšnih 200.000 romarjev. Dogodile so se tudi nekatere izredne ozdravitve. K temu vprašanju je tudi cerkev morala uradno za-

vzeti svoje stališče. To so storili belgijski škofje, ki so izdali posebno pismo na duhovnike in vernike. V tem pastirskem pismu odredajo naslednje: O prikaznih in razodetjih se ne sme poročati niti se ne sme o njih dalje pripovedovati, dokler jih cerkvena oblast ni priznala kot resnične in pristne. Duhovniki naj spominjajo vernike na stroge cerkvene predpise, ki zahtevajo previdnost; brez dovoljenja diecezanskega škofa ne smejo prirediti romanja v take kraje. O dogodkih, ki so baje čudežni, se ne sme poročati ne v spisih ne v knjigah, tudi ne v časnikih, ako se za to prej ne dobi cerkveno tiskovno dovoljenje. Če se kaj čudovitega zgodi, se to mora ustmeno ali pismeno sporočiti cerkveni oblasti, ne pa javnosti.

V Kristuscu rešitev. Na Kitajskem vsiljujejo nacionalistični krogi zakone ali pa že obstoječe izvršujejo, ki prepovedujejo veronauk v zasebnih, zlasti v misijskih šolah. V mestu Yenehing, kjer je zasebno vseučilišče, vzdrževano od ameriške misijske zveze, je mestna občinska uprava dobila zapoved, da takoj prepove verski pouk na tem vseučilišču. Na odposlano pritožbo je prosvetni minister brzojavno potrdil to prepoved. Isti prosvetni minister je opozoril oblasti v mestu Šangaju, da se v zasebnih šolah protivno zakonu vrši verski pouk in verska propaganda. Istočasno je v nekem kitajskem časopisu izšel ostudni napad na muslimansko vero. Muslimani so na ta napad odgovorili z napadom na tiskarno, kjer je izšel dotični list in kjer so razbili stroje in pohištvo. Obenem so se pritožili na vlado v Nankingu, ki je izdala ukaz, da se v bodoče ne sme zasmehovati nobena vera. List, ki je objavil zasmehljivi napad na mohamedanizem, je moral prenehati, tiskarno pa so zaprli. Nedavno je prišel v mesto Changsa vrhovni zapovednik general Čangkaišek ter tamkaj obiskal protestantovsko šolo. Čangkaišek se je dal pred dvema letoma krstiti ter je protestant. O priliki svojega obiska je imel v navzočnosti mestnih in šolskih oblasti nagovor na učence ter med drugim rekel: »Ko sem stopil v vašo lepo šolo, sem bil ginjen. Žal, da so še ljudje, ki nimajo zaupanja v misijsko šolo. To pa radi tega, ker jih ne poznajo. Misijska šola ima velik pomen. Je sicer dovolj načinov, da se reši domovina, toda šola, kjer se propoveda o Jezusu, kaže pravec, v katerem je treba iti. Jezus rešuje človeštvo, in sicer s svojo ljubeznijo in s tem, ker popolnoma daje samega sebe za ljudi. Navzven se mi, ki hočemo domovino rešiti, duha njegove požrtvovalnosti. Nadejam se, da boste nekoč vso kitajsko mladež prenovili po idealu, ki ga nam je začrtal Jezus. Narod in domovina se more rešiti samo po njegovem nauku. Zdaj znate, kaj vam je storiti.« Vatikanski list »Osservatore Romano«, ki o tem poroča, dostavlja to-le: »Takšne besede iz ust vrhovnega kitajskega poveljnika dokazujejo, da tudi na Kitajskem odgovorne osebnosti čutijo (vsled staršnega kaosa (zmede), ki se v njem nahaja država), da je potrebna luč in

vpliv evangelija, da more ladja kakšne države zapluti v varno pristanišče.»

Črne redovnice. Na južni obali Natalia (južnovzhodna obal Afrike) imajo domače misijonske sestre, ki se imenujejo »Asiške frančiškanke«, svojo materino hišo. Te črne redovnice so, kakor poročajo misijonski listi, zelo zavzete za svoj poklic. Ta poklic je zelo težaven. Vsak teden po dva- do trikrat gredo, kamor jih kliče njihov poklic. Ko izide solnce, odidejo, ko zaide, se vrnejo. V teh krajih vlada strašna vročina, v kateri je mučno in naporno hoditi po cele ure v hribe, potem navzdol, potem zopet gor. Na pot ne vzamejo s seboj ničesar ko malo suhega kruha in malo sladkorja. Ne da se popisati, kako se te dobre redovnice s črnim obrazom in s snežno-belo dušo veselijo, ako se jim je posrečilo, krstiti kakšno umirajoče dete. Pri večernem oddihu se o tem podrobno razgovarjajo. Vse se veselijo, ker je bila ena duša rešena za nebo. V tem misijonskem okraju je 30

tisoč poganov. Delo je zelo težavno, ker je pokrajina hribovita. Odkar je bila l. 1922 ta redovniško-misijonska naselbina ustanovljena, je morala pretrpeti marsikatero nevihto, ki pa je ni zlomila. Uspeh je sledil za uspehom. Sedaj šteje ta redovniška družina črnskih sester 53 aspirantinj, 16 postulantinj, 28 novink in 36 sester z obljubami, 15 pa jih je že umrlo. Stari misijonar p. Alb-Schweiger piše o njihovem vzornem življenju in plodonosnem delovanju tole: »Ako naj poročam o svojih vtisih v Asisiju (tako se imenuje njihov samostan), moram predvsem pohvaliti pravi samostanski duh naših črnih zaročnic Kristusovih. Z vseh teh mladih lice sije čista radost. Opazovati sestre pri njihovem delu v službi Najvišjega: to človeka vprav dviga. Staremu misijonarju v takem hipu zasiije do srca žarek solnčnega veselja, pozabi vse skrbi in bridke izkušnje v borbi s silami teme, njegovo delo dobiva nov žar.«

sporočijo, koliko naj pošljemo. Cena naših formularjev je po Din 2.50. — Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Prevažanje oseb na progi Ribnica—Brezno. Dne 22. t. m., ob 10. uri predpoldne, se vrši v občinski pisarni Ribnica na Pohorju licitacija za prevažanje pošte na progi Ribnica—Brezno. Izklicna cena je 15.600 Din letno. Ker je osebni, oziroma turistični promet na tej progi zelo močan, opozarjamo na to priliko vse interesente ter pripominjamo, da je občina Ribnica pripravljena, tistega, ki bode prevzel redni promet na progi Ribnica—Brezno, primerno podpirati. Lastniki zasebnih avtomobilov ali avto busov in ostali interesenti dobijo pojasnila pri »Putniku«, Maribor, Aleksandrova cesta 35, tel. int. 21—22.

Nenavadna smrt pri obisku sina. — Vpokojeni rudar Ivan Poljanec iz Trbovelj, star 61 let, se je pripeljal v Ljubljano, kjer je obiskal svojega sina — brivca. Dne 11. januarja se je hotel možakar zopet vrniti domov in ga je sin spremljal na kolodvor. Na potu proti kolodvoru je postalo staremu slabo, omahnil je in se zgrudil mrtev, zadet od kapi.

Zadužil se je v dimu. V Domžalah na Kranjskem je kadil 50letni posestnik Ferdinand Zupan zvečer v postelji cigareto. Med pušenjem je zaspal, od goreče cigarete se je užgala postelja in nepredvidneža so našli drugi dan zadušenega od dima.

Izvršitev prve smrtne obsodbe v Avstriji po prevratu. Radi neprestanih nemirov, pobun in atentatov iz vrst nar. socialistov in komunistov so upeljali v Avstriji preki sod in smrtne kazen za gotove zločine. Med take zločine spada tudi požig. V Gradcu je obsodil zadnje dni preki sod 33letnega pomožnega delavca Petra Straussa na smrt na vešalih, ker je požgal skedenj nekemu posestniku v Aflencu na Zgornjem Štajerskem. Prošnja za pomilostitev na predsednika Miklasa je bila odklonjena in dne 11. januarja je bil Strauss v Gradcu obešen. Smrtno kazen je izvršil ob navzočnosti sodnikov krvnik Lang, sin dolgoletnega staroavstrijskega rablja Lang.

V Nemčiji odsekajo na smrt obsojenemu glavo. Kakor hitro so prišli v Nemčiji hitlerjevci na vlado, je zgorelo v Berlinu veličastno poslopje Reichstaga ali parlamenta. Koj ob požaru se je namigavalo, da bi bili zažgali parlament hitlerjevci sami s ciljem: zvaliti krivdo na komuniste in socialne demokrate in jih radi tega razpustiti. Zaprli so 4 krivce in jih postavili pred sodišče v Leipzig. Obravnava je trajala več mesecev. Trije obtoženci so bili oproščeni, na smrt obsojen je bil V. der Lübbe. Predsednik Hindenburg je odklonil prošnjo za pomilostitev in V. der Lübbeju so odsekali v Leipzig 10. januarja glavo.

Čegav je pes? K posestniku Janezu Jarču na Boču, pošta Selnica ob Dravi, se je zatekel mlad pes, temnorjav barve. Krog vratu ima tablico s številko 24 in začetni črki I. G. Lastniku je žival na razpolago pri zgoraj omenjenem posestniku.

NOVICE

Nesreče.

Nesreča na lovu. Posestniški sin K. Greber iz Jirševcev pri Sv. Urbanu pri Ptujju je padel tako nesrečno na lovu, da se mu je puška sprožila in mu je raztrgal naboj levo dlan in mu zlomil kost. Težko poškodovanega so oddali v ptujsko bolnico.

Utonil. Utopljenega so našli v Paki Franca Klančnika, progovnega delavca, starega 50 let. Zapušča ženo in šest nepreskrbljenih otrok.

V zadnjem trenutku preprečena velika nesreča. Dne 9. januarja ob 16.35 je bila v Ljubljani na Dunajski cesti ob železniškem prelazu v zadnjem trenutku preprečena nesreča, ki bi bila zahtevala nekaj človeških žrtev. Iz skladišča »Balkan«, ki ima posebni tir, je pripeljal strojevodja lokomotivo, po Dunajski cesti pa je privozil avtobus, poln ljudi. Čuvaj je šoferja opozoril, da se bliža lokomotiva, toda v naslednjem hipu je avtobus že trčil v lokomotivo. Na lokomotivi je kurjač opazil, da se bliža avtobus ter je opozoril strojevodjo, ki je v zadnjem hipu ustavil lokomotivo. Trk je bil sicer hud, toda niti na lokomotivi, niti na avtobusu ni nastala večja škoda. Avtobus je odpeljal dalje, ker so se mu upognili samo blatniki. Na lokomotivi pa tudi ni znatne škode.

Smrtonosen padec z lestve. V Dolenji vasi na Kranjskem se je podala gospodinja M. Klun po lestvi v svisle po seno za konja. Z vrha lestve je padla na tla in je bila čez pol ure mrtva. Ponesrečena zapušča 4 otroke. Pred 13 leti je na isti način smrtno ponesrečil mož zgoraj imenovane.

Take slučaje bo treba iztrebiti.

Kako kradejo kolesa? V minulem letu je bilo v Mariboru in po okolici pokradenih 438 koles.

Bi že lahko bil pameten! Lani 16. julija so popivali fantje s Pohorja in je pričel kmalu prepir. 32letni posestnik Jožef Kelt je po očitku obtožnice pričel klicati fante na korajžo, pa jo je v pretepu izkupil. Pretepači so se razbežali, kmalu so si pa bili ponovno v laseh na Keltovem dvorišču. Kelt je sunil Kalkalja z nožem v prsa, da se je zabodeni zgrudil nezavesten na tla. Po skrbni negi zdravnikov je zabodení v bolnici okreval. Jožef Kelt je bil dne 10. januarja v Mariboru obsojen na 1 leto strogega zapora.

Skrajno drzna tatvina. 24letna služkinja Jožefa Bence je bila obsojena na večmesečno kazen, katero je odsedela v Celju. Dne 5. t. m. bi morala biti izpuščena po prestani kazni. Pred odhodom je odnesla paznici obleke za nad 3000 D. Odpeljala se je s plenom proti Zidanemu mostu.

Ponočni vlomilec. V noči na 12. januarja je dobila posestnica Ana Balant v vasi Gornje Gorče pri Braslovcah nezaželjeni obisk. Vlomilec je odnesel iz shrambe raznega blaga za 3000 Din. S sekuro je odprl dve omari in pobral iz njih 900 Din, zlat prstan, srebrno uro, žensko usnjato torbico, blago za ženski zimski plašč in izdelan plašč.

Svedrovca iz Italije pred ljubljanskimi sodniki. Lansko poletje je bilo pri belem dnevu vlomljeno v stanovanje g. Ivana Likoviča v Ljubljani. Vlomilca sta odnesla gotovine in zlatnine za Din 3500.— Zločina sta bila obtožena poklicna vlomilca: Ipavec Venčeslav in Pervanja Jožef, doma iz Italije. Ipavec je bil obsojen na 14 mesecev robije, Pervanja na 9 mesecev.

Razne novice.

ŽUPNIM URADOM LAVANTINSKE ŠKOFIJE

se sporoča, da se jim depošlje nove oficije in formularje za svete maše onih svetnikov, katerih officij je v tem letu na novo vpeljan, pravečasno, in sicer prosimo, da se od tam, kjer rabijo več kot je število duhovnikov v šematizmu,

Gostilno v Mariboru v Mlinski ulici št. 9 je prevzela znana gostilničarka Otilija Horvat. Topla in mrzla kuhinja vedno na razpolago, istotako najboljša vina. Gre za prevzem staroznane Štosirjeve gostilne. Novo najemnico javnosti toplo priporočamo!

Nova zaloga nabožnih predmetov je dospela, posebno križev, kipov, slik in podobic itd. Naročujte pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru!

Denarnice za drobiž kupite najbolje v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Predivo in konopljo Vam izdelam v vrvarsko blago. Šinkovec Anton, Celje, Dečkov trg.

Sanatorij v Mariboru, Gosposka 49, tel. 23-58, zopet odprt. Prosta izbira zdravnikov. Cene zmerne. Vodja primarij dr. Čerňič. 867

Goljuf brez primere.

Zadnjič smo poročali na kratko o na Francoskem razkrinkani goljufiji, ki je ena največjih v povojni dobi. Iz Poljske v Francijo priseljeni Aleksander Stavisky je ogoljufal francosko državo in zasebnike za 700 milijonov frankov. Kmalu po razkrinkanju se je pustolovec ustrelil. V skrajno umazano zadevo je zapletenih več uglednih oseb, posebno še kolonijalni minister Dalimier, ki je moral podati ostako pod pritiskom javnega ogorčenja. Minister je namreč dal Staviskemu priporočilna pisma na bogate in visoke osebnosti, ki so nasedle goljufu.

Kedo je bil Stavisky?

Stavisky je rodom Rus, ki je prišel v Pariz in se je hitro pofrancozil. Francoska policija beleži njegovo osebnost že leta 1923. Že tedaj je bil aretiran potom tiralice radi raznih sleparij. Staviskemu se je pa kmalu posrečilo, da se je dokopal do svobode. Leta 1926 se je znal kot vplivna ter ugledna osebnost polastiti vrednostnih papirjev za 20 milijonov frankov, katere je prodal na goljufiv način. Radi goljufij z vrednostnicami je bil Stavisky dve leti v preiskovalnem zaporu. Vsled dobrih

Francoski slepar Stavisky, se igra s svojo deco ob morski obali.

RANE OD DOLGEGA LEŽANJA.

Z uporabo izkušnega zdravila Fitonin že po nekaj dnevih izgine neprijeten duh, bolečine se zmanjšajo, tkivo se ojači in rana se začne celiti. Steklenica 20 Din v apotekah. Poučno knjižico št. 18 pošilja brezplačno Fiton dr. z. o. j. Zagreb I-78. S poštanim povzetjem 2 tubi za 50 dinarjev.

zvez na zgoraj slepar ni bil obsojen in se je po tem škandalu začel izdajati za Sergeja Aleksandresa, ki je postal vsled najbolj temne preteklosti še imenitnejši ter vplivnejši. Priboril si je celo dostop med francoske parlamentarne kroge in na borzi je imel glavno besedo. Če je kedo opozoril na njegovo preteklost, so se izgovarjali najvišji, da je itak pod strogim nadzorstvom borzne policije in javnost nima povoda, da bi se razburjala.

Zadnja leta pa je dobil Stavisky stike z mestno posojilnico v Bayonnu. Skupno z ravnateljem omenjenega denarnega zavoda je izdal obveznic za 7 sto milijonov frankov brez kritja in ti papirji tudi niso bili pravilno izpolnjeni. Predsednik upravnega odbora bajonske mestne hranilnice je poslanec Garat, ki je moral znati za sleparsko izdajo obveznic.

Francoski kolonijalni minister Dalimier je dne 22. junija 1932 pisal predsedniku glavnega odbora zavarovalnic pismo s prošnjo, naj priporoči zavarovalnica nakup obveznic mestne posojilnice v Bayonnu. Dne 23. septembra 1932 je poslal isti minister blagajnam za socijalno zavarovanje poziv, naj kupujejo obveznice bajonske mestne posojilnice. Blagajna za socijalno zavarovanje je nakupila v okraju, v katerem je bil Dalimier izvoljen za poslanca, za 22 milijonov laži-obveznic.

Stavisky je imel odločujoč vpliv na francosko časopisje in radi tega je tudi razumljivo, da so ostale tako ogromne goljufije prikrite javnosti toliko časa.

Sleparij ni uganjal Stavisky le samo na Francoskem, ampak tudi po drugih

državah in scveda predvsem v Budimpešti. Madžare še danes presneto boli glava radi tega največjega goljufa novjše dobe.

Francoska opozicija je iznesla radi na kratko opisanega škandala vse mogoče interpelacije v zbornici, na katere bo morala odgovoriti vlada, da se po možnosti opere pred javnostjo, ki je upravičeno ogorčena.

★

Z zgorajnim ključem je bila njujorška luka slovesno odklenjena ladji, ki je pripeljala prva alkoholne pijače v Severnoameriške Združene države.

Italijan Mario Gaioni je prevozil na kolesu od 1. I. 1930 do decembra 1933 66.000 km in je pobil prejšnji rekord Angleža Humbesa s 55.700 km. Gaioni je star 55 let.

DRUŠTVENE VESTI

Več srčne vzgoje.

Opomin kmečkega fanta.

Dopis kmeta iz slovenjgraške okolice v zadnji številki »Slov. gospodarja« o razmerah med našo mladino me je napotil, da tudi sam o tej stvari spregovorim nekaj besed. Kar pišem, sem sam videl in slišal, saj sem sam kmečki fant, ki živim med podeželsko mladino. Besede moža-kmeta v navedenem dopisu niso črnogledne ne pretirane. Mož ne obsoja vse mladine, marveč poudarja, da je veliko takih med njimi, ki so dobri in značajni. Kar je pa slabega, napram temu molčati, bi bila slaba politika: tako piše oni razumni kmet.

Res, politika molčanja ni vedno dobra politika. Če se zamolčujejo razmere, ki se sedaj našalost razvijajo med mladino, je to velika škoda za mladino in domovino. Vemo tudi, radi česa je med mladino opaziti vedno večje pomanjkanje srčne vzgoje in kulture.

Sporočam slučaj, ki sem ga sam nedavno doživel in ki spričuje, kako se ponekod to pomanjkanje srčne vzgoje stopnjuje do nespoštovanja napram Bogu in službi božji. Videl sem, kako v nekem kraju postajajo fantje v cerkvi pod korom. Kaj počenjajo? Mar imajo molitvenik v roki ali pa rožni vehec? So oba doma pozabili. Nemoteno se razgovarjajo o vsakdanjih rečeh: o gospodarstvu, zabavi, celo o raznih znanjih... Če pride kakšno dekletko mimo, ji ta ali drugi podstavi nogo. Če ji spodrsne, vsi bušijo v smeh. Ali je takšno vedenje v cerkvi dostojno vernega kristjana?!

Navedel sem slučaj, kojemu sem sam bil priča in ki žal ni poedin in izjemen, marveč se večkrat dogaja. Spričuje pa ta. slučaj, kako od dneva do dneva peša in pada izobrazba in vzgoja med našo mladino. Spričo tega je upravičen moj opomin: fantje - tovariši, zganimo se! Ako nam drugi ne dajo vzgoje, kakor je treba, pa se sami vzgojimo in izobrazujemo. Samo vzgoja in samo izobrazba! Bodimo pošteni slovenski, katoliški fantje: to je naše geslo!

★

Ojstrica nad Dravogradom. Svoječas ukinjeno Prosvetno društvo se je zopet upostavilo. Novi odbor: predsednik Rudolf Kociper; tajnik Tit Mori, posestniški sin, Ojstrica; knjižničar Ivo Srebnik, organist in posestnik, Ojstrica; bla-

gajničar Anton Pečnik, po domače Jaž, posestnik, Gorice.

Št. Janž pri Velenju. Zadnji čas je naša lepa Slomšekova dvorana razveseljivo oživela in je bilo življenje v njej zelo živahno. Prvo adventno nedeljo dne 3. decembra, je predaval dr. R. Vidmar, banovinski zdravnik v Velenju, mladim ženam in materam o porodništvu. Na praznik Brezmadežne dne 8. decembra je bila akademija dekliške Marijine družbe z deklamacijami, govorom in igro: »Marijin otrok sem.« Dne 10. decembra je bil občni zbor podružnice SVD, ki je z malimi spremembami potrdil stari odbor, ki je na svoji prvi seji dne 24. decembra začrtal svoje društveno delo v bodoče. Dne 26. decembra, na Štefanovo, se je ponovila igra »Revček Andrejček«, po svetli maši pa se je sestel karitativni odsek farne katoliške akcije, ki je sklenil prirediti na no-

Eksplzija v čehoslovaškem premogovniku pri Duchovu. Nesreča je zahtevala 142 smrtnih žrtev. Doslej so potegnili iz rovov 13 mrtvih, drugi so še vsi po jamah.

Zanimivo človeško pleme

Zanimivo človeško pleme Južne Amerike so takozvani Guato, sok iz palme uživajoči ribiški indijanski rod, ki prebiva v pragozdovih v močvarah reke Paragvaj in ob izlivu reke Sao Lourenco. Nosijo dolge ter košate brade in njih jezik se razlikuje od vseh drugih indijanskih narečij, ker ima le enozložne besede. Guato Indijanci so tudi v gospodarskem oziru posebni. Z njimi priti v stik in se seznaniti, ni bilo lahko Berlinskemu učenjaku prof. M. Šmidu je uspelo, da si je pridobil žene in deca tega plemena z raznimi malenkostmi, ka-

Januš Golec:

2. nadaljevanje.

KRUCI

Ljudska povest po zgodovinskih virih.

Avstrijski cesar Ferdinand I. je bil v prvih letih svojega vladanja preveč popustljiv napram Madžarom in jim je spregledal vsa nasilja. Šele po turški zmagi nad krščansko armado pri Osijeku l. 1537. je spregledal, da bo potreboval proti turški premoči tudi štajersko pomoč. Ogrskim drznežem je nategnil le nekoliko preveč ohlapne vaji, ker so Štajerci resno zapretili na najvišjih mestih, da bodo poslali svoje vojaštvo mesto proti Turkom, na Ogrsko, da bo ustrahovalo po hunske nagajajoče tamošnje plemiče. Deželni glavar Janez Ungnad je sklenil na to pretnjo, da nastopi z vojaško silo proti graščakoma v Gornji in Spodnji Lendavi.

Že omenjenemu gornjelendavskemu nasilnežu Tomažu je bil sledil med tem Štefan Szechy, temu l. 1537. ogrski namestnik Aleksij Thurzo. Vsled razpaljene razkačenosti so dosegli prepričanje med Štajerci in madžarskimi tirani višek.

L. 1537. je dala izkopati štajerska deželna vlada pod zaščito pešcev in konjikov Kacijanerjeve armade na ogrski strani grabe. Na ta način je bil tok Mure vsaj nekoliko uravnane. Po odhodu vojaštva je bil Thurzo takoj na delu. Njegovi delavci so zakopali nove grabe in jih zavarovali z visokimi jezi. Pripeljal je še 2000 oboroženih vojakov, ki so napravili onkraj Hrastja nov, velikanski jez. Ta drznost je razbesnela tolikanj potrpežljive Muropoljce. Obrnili so se z odposlanstvom do Kacijanerja in ga prosili nujne pomoči. Zaprošeni je pisal Thurzu grozilno pismo z opozorilom, da bo odpoklical vse Štajerce, ki se bojujejo na Ogrskem proti Turkom, ako ne odstrani sam jeza. Thurzo se ni pokoril. Obrnil se je do cesarja Ferdinanda. Cesar je ukazal, naj se preloži razprava o sporni zadevi radi skupnega nastopa Avstrije in Ogrske proti Turkom v Slavoniji za dva meseca. Toda mirnemu sporazumu odmerjena obravnava ni dovedla do poravnave. Štajerski deželni stanovi so sklenili radi madžarske neodjenljivosti, da se bodo zoperstavili z oboroženo silo vsaki taki uravnavi Mure, ki bi bila na škodo in pogibelj Muropolja.

Že februarja 1538 je pustil Thurzo obnoviti od

vega leta dan božičnico za farne uboge in porazdeliti med nje v posameznih vaseh župnije od tretjerednikov in Marijinih družbenk nabrane milodare v denarju, živilih in obleki. Na Silvestrovo nedeljo dne 31. decembra je vprizorila gasilska četa pred polno dvorano šaloigro »Davek na samce«. Na Novo leto dopoldne dne 1. januarja, je bil prvi sestanek SVD s predavanjem g. šolskega upravitelja, popoldne pa božičnica za farne uboge. Pred jaslicami in okrašnim božičnim drevescem je bila deklamacija ter govor g. župnika. Zapeli smo ljubko uspavanko ubogemu, a vendar neskončno bogatemu betlehemskega Detetu »Sveta noč, blažena noč«. Nato so se razdelila nabrana darila: 360 Din, 113 kg moke, 160 kg krompirja, 15 kg žita, nekaj fižola, koroza, ovsu in zabele ter 1 voz drv. Vrhutega še: 10 jopic, 3 nederci, 2 krili, 1 plet, 2 celi obleki, 5 robcev za na glavo in 1 pelerino. Za eno ubogo se je nabavila pečica z dimniškimi cevmi. Velikodušnim darovalcem Bog povrni, ubogi pa naj zahvalijo božje Dete, da je naklonilo tako dobra srca. — Ker je našemu Slovenskemu katoliškemu izobraževalnemu društvu zopet dovoljeno poslovanje, se je stari odbor po dolgem odmoru dne 7. t. m. sestel in na svoji seji sklenil, da boji občini zbor društva dne 21. t. m., popoldne po večernicah. Upajmo, da bo društveno življenje tudi v novem letu živahno plulo po vseh žilah našega farnega občestva in bo kapital, naložen v naši Slomšekovi dvorani, dajal visoke duševne dividendne in obresti naši ljubljeni mladini.

Bolniški stroški.

Bolniških stroškov za zdravljenje v javnih bolnicah ne plačajo tudi revnejši posestniki in obrtniki po členu 68 finančnega zakona za leto 1933-34. Tozadevni izvleček se glasi:

Pri obračunavanju in izterjavi bolniških stroškov v javnih bolnicah se morejo smatrati za siromašne osebe, ki so oproščene plačila bolničnih stroškov, te-le osebe:

1. Za zdravljenje v bolnicah za duševne bolnezi davčni obvezanci z letnim neposrednim davkom do všteti 400 Din.

2. V ostalih javnih bolnicah in to:

- a) davčni obvezanci z letnim neposrednim davkom, izvzemši davek na hišo, v kateri stanujejo in od katere nimajo nobenega dohodka, do všteti 200 Din;

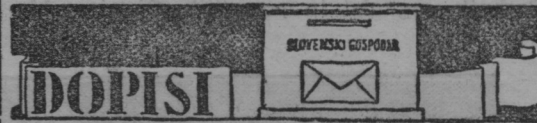
- b) vdova z več kot tremi maloletnimi otroki in starešine zadrug z več kot tremi maloletnimi domačini z letnim neposrednim davkom do všteti 400 Din.

S to ugodnostjo se ne morejo koristiti tisti, ki plačujejo neposrednega davka do 200 Din, odnosno do 400 Din na leto in imajo kakšno drugo imovino ali dohodek, na kar se jim osebno predpisuje davek, kakor n. pr. vrednostne papirje, denar, naložen plodonosno pri denarnih zavodih, v kakšno trgovino ali podjetje, komanditno vloženi denar, delniško glav-

nico, koncesijo o oprostivni plačevanja davka in podobno.

Plačevanja bolničnih stroškov so oproščene ne glede na davke tudi vse osebe, za katere se ugotovi, da bi plačilo bolničnih stroškov ogrožalo njihov ali njihove rodbine gospodarski obstanek.

Torej po tem členu zgoraj navedeni niso obvezni plačati računov za svojo zdravljenje v javnih bolnicah. V slučaju pa, da je kateri, ki ne plača več ko 200 Din, oziroma 400 Din, neposrednega davka — brez zgradarine — in nima drugih dohodkov ali imovine, ki jih navaja prej navedeni člen finančnega zakona, dobil tak račun, ga lahko mirno vrne dotični upravi bolnice ter se pri tem sklicuje na člen 68 finančnega zakona za leto 1933-34.

Ojstrica nad Dravogradom. Naš novoizvoljeni krajevni šolski odbor se je pri svoji prvi seji takole konstituiral: predsednik Franc Korat, po domače Lebart, posestnik, Ojstrica; poslovodja g. upravitelj šole Mirko Sadar; blagajnik g. Martin Zechner, gozdar, Gorice; člani: župnik Rudolf Kociper, posestnik iz Velke J. Kuster in posestnik iz Gorice Janez Očko, po domače Kraker.

Ojstrica nad Dravogradom. Na Štefanovo je bil o priliki pontifikalne sv. maše g. prošta Volbenka Serajnik v Dravogradu umeščen kot župnik na našo župnico č. g. Rudolf Kociper, ki že osem let med nami deluje kot dušni pastir naše in perniške župnije. Na Novo leto smo ga potem spremili v procesiji v cerkev in prosili sv. Duha pomoči in milosti, da bi vsi, g. župnik in farani, iz tega novega razmerja podane medsebojne obveznosti zamogli zvesto spolnjevati, dokler bo le to hotela neskončno modra božja Previdnost!

Marenberg. »Nič novega pod solncem« pravi zelo star pregovor, nam pa je novo leto prineslo res neko posebno novost. Tovorni avto je že enkrat pripeljal in bo odslej vsak mesec enkrat iz Maribora vsem tistim uradniškim družinam, ki so pristopile k »Društveni na-

bavljalni zadrugi« za uradnike. Pravijo, da vseeno bolj poceni pride in sicer vse razven drv, ki so tam dražja, četudi avto pripelje iz Maribora. Povrh pa še vse ude tiste zadruga čaka ob novem letu 4—5odstotna provizija. — G. Oto Preglan, ki je imel v najemu restavracijo Lukas, se je odselil na svoj dom, restavracijo pa je prevzela lastnica sama. — Tuk. jetničar in sodnijski sluga g. Arih je vzel v najem posestvo g. Soreca, carinskega uradnika v Dravogradu. — Poročila sta se letos že dva para: čevljar Ivan Müller s sobarico Lucijo Holcman, in najemnik Leopold Plevnik s Terezijo Ratznojnik. Za temi prihajajo še drugi pari.

Sv. Primož na Pohorju. Kaj pa planinci? Gospodarska stiska, deloma tudi že beda, nas tlačita. Zraven pa še precej huda zima, ki je veliko prehitro prišla, da se nismo mogli zadosti preskrbeti ne z drvami, ne s steljo. Saj so naši najvišji planinci že od Vseh Svetih stalno pod snegom. Prej pa deževje. — Na Štefanovo so imeli naši šolarji, katerih je blizu 70, dobro uspelo božičnico z malo igro in veliko deklamacijami. Večinoma so se dečki in deklice dobro postavili, v veliko veselje navzočih staršev in drugih gostov. Nato je sledilo obdarovanje, h kateremu so prispevali nekaj CM družba, nekaj banska uprava, nekaj nekateri dobrotniki, večjidel iz Maribora. G. šolski upravitelj Pišec je z veliko skrbjo in s trudom vse zbiral in pripravil. Bili so

svojih tlačanov stari, vsled povodnji poškodovani jez onkraj Veržeja tako, da se je obrnila Mura naravnost proti omenjenemu naselju. Radi svojevoljne uravnave v Radgono sklicane razprave 31. marca in 28. oktobra so ostale brez vsacega uspeha.

Deželni stanovi so sklenili januarja 1593, da bodo odstranili pod vodstvom deželnega glavarja Veržejce ogrožajoče jeze in bodo napeljali Muro v staro strugo, kakor hitro ne bo reka več zamrznjena. Temu uresničnemu ukrepu so se postavili po robu Madžari. Pošteno so pretepli več štajerskih delavcev, a jez je le zgini. Pri tej priliki so pograbili Muropoljci in vrgli v Muro nekega madžarskega davkarja, ki je hujskal svoje ljudi na pretep in nasilen obračun.

Thurzo le ni odnehal. Zbral je precej vojaštva in civilistov, ki so hoteli zgraditi nove jeze. Tokrat so bili štajerci odločni, da zabranijo madžarsko kljubovalnost z orožjem. Deželna vlada je poslala na Mursko polje konjike, topništvo in pehoto. Prišlo bi bilo do redne bitke, da ni posegel vmes cesar Ferdinand. Prepovedal je oborožen spopad štajercem in Madžarom. Kiseški junak Nikolaj Jurešič je prejel povelje, da odleti s svojim vojaštvom na sporno ozem-

lje in poskrbi za red in mir. Dokler je taboril Jurešič v Veržeju, je vladal na obeh straneh mir.

V poznejših letih so se ponavljali slični prepri pogostokrat in se zaključevali začasno s krvavimi praskami.

Eni so napadali druge ter rivali Muro zdaj sem zdaj tja. Vlada je vedno omahovala, je pač ostalo vse pri starem. V neštevilne struge ter vijuge do naših dni razkopana Mura kliče v spomin tudi današnjemu rodu, kakí sosedí so že bili Muropoljcem Madžari, predno so se čisto pobratili s Turki in so pričeli vpadi ogrskih Krucev na Štajersko.

Iz baškar iz zgodovine zajetega je razvidno, da so bili tudi muropoljski tlačani kljub pritisku grajske pete in udarcev pesti proti tako vabljevemu pokretu, kakor je bil krucevski. Obmejni Muropoljci so znali, da bo ropal ogrski tolovaj najprej brezskrbno doma. Ko bo opljenjena domovina, bo prišlo na vrsto Mursko polje.

Glede zavarovanja napram Kruceem se je prvi zgani Veržej. Dolgoletni budnosti, hrabrosti in malodane nepretgnosti pripravljeno Veržejev gre za sluga, da so bili vpadi Krucev koj v začetku oslab-

tere je razdelil med nje. Na ta način se je spoprijateljil tudi še z moškimi spolom. Indijanci so mu zaupali celo skrivnost pridelave domačega palmovega žganja, za kojega pridobivanje poseda vsaka družina poseben del palmovega nasada. Omamljivo pijačo daje temu plemenu akuri — palma, kateri zgoraj izpraskajo luknjo in v to se nabira sok. Sok je mlečno bel, ima dober okus in ga izsesajo iz luknje na palmi s pomočjo cevke. Zjutraj vpliva pijača še bolj mamljivo nego zvečer, in to radi tega, ker se vrši v noči močnejše alkoholno vretje. Vsak dan izpijejo celo zalogo. Ako ostane nekaj

obdarovani vsi otroci deloma s čevlji, deloma z blagom za obleko, deloma celo z obojim. Zato res zaslužena hvala g. upravitelju!

Sv. Primož na Pohorju. Statistika! »Kaj boš! Majhna farica. Morda na leto poldrugi krst. vsako tretje leto ena poroka. Pokopališče pa tako lahko date v najem.« Oho, prijatelj, tako pa ne! Torej poglejmo! Lansko leto rojstev 18, pogrebov 13, porok pa 7. Če pogledava za 10 let nazaj, najdeva rojstev 189, umrlih ravno 100, porok pa 44, torej povprečno leto 19 rojstev, 10 umrlih, poročenih pa 4 pare in pol. Pa ne da bi ostal eden brez para. Pri 450 prebivalcih to že zadostuje. Naše ljudstvo je нравno še zdravo. Hitro po Novem letu smo pokopali Sabodinovega očeta, ki je dolga leta trpel s svojo vso razjedeno nogo. Na Sv. Treh Kraljev dan pa 35letnega, sicer vedno zdravega fanta hlapca, ki ga je zadela nenadoma možganska kap, Ivana Knez. Sveti jim večna luč!

St. Peter pri Mariboru. Cenjeni g. urednik! Presneto dolgo se že nismo oglasili. Ste pač menda mislili, da smo vsi šentpeterski smučarji že v »penzijonu«. Smo pač v času vseh mogočih kriz bolj skromni. Nismo se pa smučkemu športu odpovedali, tega pa ne. Na praznik dne 6. januarja smo »rajsali« po pohorskih vrhovih z vrlemi Maratónci, kjer smo tudi mi včlanjeni. Naš dični L. je postal že kar nevaren »Mariborce«. Pravi, da odkar je vpisan v športnem klubu, jo v nedeljo kar iz cerkve mahne na smuk v božjo naravo. Naši fantje niso kakor tisti človek, ki je od Boga prejel talent, pa ga je zakopal v strahu, da ga ne izgubi. Zavedajo se, da pri športu postanejo mišice in volja močna. Za 2. februar pa pripravljajo velike tekme ze prvenstvo št. Petra. To bo za šentpeterčane senzacija. Smučalo bo vse, kar leze in gre. Tako se naši fantje utrjujejo, da bodo imeli dovolj moči in korajže, obdelovati mater zemljo, ki jim bo dala ljubi kruhek, ko pojdejo spet na smuk.

Sv. Marjeta ob Pesnici. Skozi našo župnijo je šel na dan Svetih Treh Kraljev t. l. smrtni sel in se je ustavil, da izvrši svojo nalogo. Preminil je tega dne v vasi Ložane mladi družinski oče in posestnik Gregor Polanec v svojem 34. letu življenja. Že pred nekaj leti ga je sredi neumornega dela, ko si je marljivo kakor čebelica s svojo življenjsko družico gra-

dil in utrljal prijetno družinsko ognjišče, napadla zavratna bolezen, ki se je polagoma izcimila v srčno vodeniko. Ta ga odslej v kljub zdravniški pomoči ni marala več zapustiti. Mladi hrast je hiral, ki bi moral poganjati in cveteti in rasti v ponos vsem, ki so ga videli. Hudo se stori človeku, ki je gledal ob njegovem mrtvaškem odru poleg bridko ihteče mlade matere še troje malih otročičkov, kako so skrivnostno tiho stopicali po sobi, da ne prebude spečega ateka. Z njim smo izgubili okoličani, ki nam je bil vedno v pomoč s svojo vprežno živino, koristnega in nenadomestljivega soseda, »Slovenski gospodar« pa svojega zvestega naročnika. Njegvo priljubljenost v župniji je najbolj pokazala nenavadno lepa udeležba ob njegovem sprevodu dne 9. t. m. Obenem smo imeli priliko tega dne prvič slišati pogrebne obrede v slovenskem prevodu, kar bo spomin na nepozabnega pokojnika v nas še poživiljalo. Svetila njemu večna luč, preostali jokajoči ženi pa naše globoko sožalje!

Sv. Anton v Slov. goricah. Z Novim letom sta se preselila v Ptuj brata Pravdič z nekaterimi somišljeniki. Vneto sta se udejevala tudi v društvenem življenju. Sploh sta bila nad vse požrtovalna za vse vitežko, nacionalno in napredno. Da bi bili vsi njuni sodelniki v kratkem deležni enakega povišanja, to je iskrena želja vseh poštenih Antonjevcnov!

Sv. Ana v Slov. goricah. Zdravstveno stanje v župniji je bilo v zadnjih štirih mesecih precej ugodno. Od septembra do decembra t. l. je bilo 9 mrličev. V mariborski bolnici je v sredo dne 3. januarja umrla Terezija Kolar po težki operaciji. Naj v miru počiva! Možu in otročičem iskreno sožalje! — Statistika o ljudskem gibanju v letu 1933 je sledeča: Rojenih je bilo 89, umrlo jih je 64, poročenih je bilo 30 parov, sv. obhajil je bilo 14.177, za 1006 več kakor leta 1932. Začeli smo v cerkvi z ljudskim petjem, ki zelo poživilja versko gorečnost in pobožnost. — Naš stari znanec in prijatelj »Slovenski gospodar« je imel ob koncu t. l. 175 naročnikov. Zdaj jih je še več, ker so ga mnogi na novo naročili. Vsako nedeljo se prodaja »Slovenec« z nedeljsko priložjo. Tudi nabožni listi so zelo razširjeni. Vsi zavedni katoličani, na delo in v boj za

katoliški časopis! Denar, ki ga izdamo za dober tisk, ni izgubljen, ampak dobro naložen kapital, ki nese bogate obresti.

Šmiklavž pri Ormožu. Tužno so peli zvono vi in odmevali v naših srcih, ko smo dne 9. t. m. izročali materi zemlji telesne ostanke daleč na okoli znanega in povsod priljubljenega Rižnarjevega očeta. Od blizu in daleč so prišli sorodniki, znanci in prijatelji, da izkažejo rajnemu zadnjo čast in ljubav. Štiri duhovniki in velika množica ljudstva ga je spremljala k zadnjemu počitku. Bil je pa tudi vsega spoštovanja vreden mož, kakoršnih je dandanes vedno manj. Pokojni Karol Rižnar je bil rojen v Žerovincih dne 27. oktobra 1857 kot sin ubogih viničarskih staršev. Po dokončani šoli, ki jo je posečal v Svetinjah, se je v Ormožu izučil zidarske obrti in bil nato šest let pri vojaki. Vrnivši se domov, se je poročil dne 6. februarja 1884 v Šmiklavžu in s 50 goldinarji v žepu kupil lepo posestvo v Plešivcu ob vznožju slovitega Jeruzalema na prijaznem gričku. Kot mož dela in molitve, zaupajoč v svojo mlado moč in božjo pomoč, je kmalu poravnal dolgove, ki so težili posestvo, a vrhu tega oskrbel vsem svojim številnim otrokom (6 jih še živi, 1 je padel v vojski) življenjski obstanek. Vsi otroci so preskrbljeni v primer- nih službah ali na posestvih. In ko je leta 1927 izročil posestvo svojemu najmlajšemu sinu Jožefu, njegova snujoča skrb in delujoča roka v blagor otrok še vedno ni mirovala, dokler mu ni zavratna, huda bolezen pred 5 meseci silo iztrgala zidarsko kladivo iz rok. Hotel je še letos v krogu svojih ljubljernih otrok obhajati svojo zlato poroko, a Bog je sklenil vse drugače! On, ki ga je v zdravih in bolnih dneh pogosto sprejemal, vanj tako trdno zaupal in težko, dolgočasno bolezen tako boguvdano prenašal, ga je gotovo okrasil z neminljivo zlato krono, Marija Mati božja pa nagradila svojega zvestega služabnika (bil je član moške Marijine družbe v Svetinjah) z večnim plačilom. Bil je rajni Rižnarjev oče res tisti pravičnik, ki iz vere živi in katerega smrt je zato dragocena v očeh Gospodovih. Mir njegovi blagi duši, ženi vdovi in otrokom pa naše iskreno sožalje!

Konjice. Tujcu, ki pride v naš trg, pade takoj v oči hiša tukajšnjega trgovca Martina Šumerja, ki še vedno nosi »spomin« na lanski

soka v izvrtani luknji na vrhu palme, se tako pokvari, da ne da palma več nobene tekočine.

Guato Indijanci so ribiči in se poslužujejo pri ribljenju samo lo- ka ter pušice. Lovijo tudi jaguarje ter krogodile, katere pobijajo z lesenimi sulicami, kojih konci so oprem- ljeni z jaguarjevo kos- tjo. Od krogodila pose- bno čislajo rep. Uži- vajo še tudi meso opic in močvarnega jelena. Množin mušic, ki frči- jo po močvarah Guato bivališč, si niti pred- stavljati ne moremo. Nad vsako naselbino frfota neprestano gost oblak teh malih muši- čjih mučilcev. Samo radi mušičje nadloge

ljeni, dostikrat sploh preprečeni in tolovajske tolpe razkropljene in pobite do zadnjega moža po raznih naseljih Murskega polja.

II

Ob času naše povesti je obstojala v Veržeju do- bro izvežbana četa strelcev v stalni pripravljenosti, da brani dom in imetje prvotno pred Turki, veliko pozneje proti Kručem. Veržejski strelci se omenjajo v listinah od 1550. Strelci so odbijali tako hrabro Kruce, da jih je pohvalil cesar Jožef I. za njih vztraj- nost, hrabrost in požrtvovalnost v listini, izstavljeni 27. novembra 1706 na Dunaju. Iz vsega, kar je zgo- dovinsko znano in potrjeno o veržejski strelski četi, je razvidno, da so bili nekdanji Veržejci vrli junaki, na katere so lahko ponosni njih potomci še danes.

Ko so posečali madžarski Kruci muropoljske kraje in jih uničevali z ognjem in mečem, stopata v ospredje obrambnih junaštev vodja veržejskih strelcev Karol Ropoša, zastavonoša Franc Čopora in troben- tač Andrej Husijan. Veržejci se spominjajo še danes Ropoša in Čopora. Kadar slišijo po trgu bobnanje tamburja današnje strelske čete, pravijo, da poje

boben: »Ropoša ni, Čopora ni, ga ni, ga ni, regenta ni, regenta ni«, kakor bi žaloval boben še danes za davno preminulima junakoma.

Karol Ropoša je bil imovit veržejski kmet. Štu- diral je celo v Varaždinu. Sin edinec je pustil učenje, prevzel posest in kot šolan kmet je zavzel kmalu med domačini vodilno mesto. Od njega sta ohranjeni do danes dve pismi ter več podpisov. Pisal je lično latinščino. Podpisoval se je: Carolus Roposcha. Bil je močne postave, prikupljivega obraza, neustrašljiv in vojaško izvežban. Zanimal se je za dogodka tostran in onstran Mure in se zavedal, kaj da imajo pričako- vati Veržejci od tolovajskih ogrskih tolp, ki so že domovino pustošile liki kobilice. Da bi ne bili Ver- žejci nepripravljeni kot najbližji sosede napram Kru- cem, je položil vso skrb v dobro izvežbanje ter obo- roženje strelske čete, izbrane iz najboljših domačih fantov in mož.

Ustno izročilo trdi o njem, da je nosil železno srajco, jeklen oklep, jezdil je konja plavca, bil je zamrznjen, da se ga sovražne kroglice niti prijele niso.

15. oktober. Neznani zlikovci so namreč tisto noč grdo pomazali njegovo hišo s terom, kar se ne da tako lahko odstraniti. G. Šumer je pustil ta »spomin« na svoji hiši, češ, naj vsakdo vidi na lastne oči delo nekaterih konjiških »kulturonoscev«. Toda polagoma jih je postalo sram lastnega dejanja. Zato so zlobni jeziki začeli širiti vesti, češ, g. Šumer si je sam pomazal svojo hišo. Izmed širiteljev teh vesti so bili dozdej že trije obsojeni. Najprej je g. Šumer vložil tožbo po svojem zastopniku dr. Macarolu proti Francu Blaževiču, peku v Konjicah. Sledila je poravnava in Blaževič je objavil svoj preklic tudi v »Slovincu« in v »Jutru«. Kot drugi je bil obsojen zaradi širjenja teh vesti občinski redar Friderik Rebernak na deset dni zapora in 100 Din pogojno na 1 leto. Tretji je prišel na vrsto trgovec s kurami Ciril Žager, ki se je pa poravnal in plačal sodne in odvetniške stroške. Morda še bodo sledili drugi. G. Šumer je vložil tožbo tudi proti občinskemu tajniku Kolšekcu. Drugih posebnih novic pa zdaj ni. Snega imamo veliko in prav pridno se smučamo. Gospod urednik! Pridite se še Vi smučat, potem si tudi Vi lahko ogledate Šumrovo hišo z moderno »dekoracijo«.

Šmartno ob Paki. Že dolgo se ni zgodilo pri nas kaj tako pretresljivega, kakor sta bila dogodka dne 6. in 7. t. m. V nedeljo zjutraj je odjeknilo po vsej župniji: uboj! V Gorenjem leži na cesti proti Šmartnem kakih 50 m od zadnjih hiš mrtev Martin Meh, 34letni posestniški sin iz Rečice. Kolikor je mogoče dognati, je prišlo do poboja takole: V soboto, na praznik, zvečer je vzel hlapec pošestnika in najemnika gostilne Gorjup v Gorenjem na sami svojega gospodarja dva fanta, eden od teh je ubiti Martin Meh, in ju je peljal v Gorenje v gostilno svojega gospodarja, kamor so dospeli iz Šmartnega malo pred 11. uro po noči. Martin Meh popije nekaj, proti polnoči plača in hoče oditi. Najemnik gostilne Franc Verdev, po domače Pungertnik, se začne tedaj z njim prepirati radi plačila. Trdi namreč, da mu je Meh dal le 1dinarski novec, Meh pa pravi, da 10dinarski novec. Po kratkem prepiru Meh odide, a zunaj udari po oknu, ne da bi se moglo ugotoviti, zakaj. Morda zaradi tega, ker mu je spodrsnilo, morda nalašč. Najemnik Verdev plane iz gostilne in z njim še

njegov hlapec in neki Feliks Tajnik iz Penka pod Skornem; vsi hitijo za Mehom, ki je bežal. Ko ga dohitijo, udrihata po njem z latami močno dva. Takoj po par udarcih se Meh zgrudi in obleži, njegovi preganjavci se pa vrnejo v gostilno. Meh je tam na cesti izkrvavel in izdihnil. Tovariš, ki je z njim došel v Gorenje, a se pretepa ni udeležil, ga je domov grede obrnil; ko je videl, da je mrtev, ga je pustil in šel dalje. Kdo je ubil Meha? Verdev je skušal odvrniti od sebe sum in je kmalu po dogodku šel zadevo prijaviti orožništvu v Mozirje. Zaslisevanje pa je vodilo vedno bolj k prepričanju: eden od napadalcev ga je. Verdevove izpovedbe se ne krijejo z ugotovitvami, krije se pa, kar izpove Tajnik, ki se je v nedeljo šel sam javiti orožništvu, potem pa sodnji v Šoštanj. Sodnijska komisija je ugotovila, da je imel Meh dva udarca na glavi: eden mu je zdrobil lobanjo zadaj na glavi na mnogo kosov in je bil smrtonosen; drugi pa bi ga bil ohromil za vse življenje, če bi morda še ostal živ. O Mehu vsakdo trdi, da je bil močan in dober delavec. Veliko več pozornosti je zbujal zadnje čase Verdev. Rodom je iz Polzele in se je priženil pred kakimi dvema leti na lepo Pungertnikovo posestvo v Gavcih. Že to je bilo nekaj izrednega. Še izrednejše je bilo življenje, ki je sedaj tu začelo, in gospodarjenje. Obilno je tekla pijača in vedno skoraj se je razlegala od hiše vesela pesem. Verdev si je dal napraviti nov čebelnjak, zraven pa je pridno sekal lepi gozd, ki je bil bogastvo hiše in radi katerega je že marsikdo zavidal Pungertnikove. Še izredneje je bilo, da je ta mladi gospodar vzel v najem gostilno v Gorenjem, najprej eno, potem pa drugo. Dobri gospodarji so radi tega in radi mnogih govoric zmajevali z glavo. — Dne 8. t. m., v pondeljek, nas je presenetila novica: utonil je v nedeljo zvečer v Paki v Penku posestnik in železniški delavec Franc Klančnik. Šel je isti dan s svojim sosedom v Gorenje si ogledat kraj uboja, nato pa malo v gostilno. Domov se je vrnil sam, brez tovariša, ki je čakal nanj. V temi je iz nepojasnjenega razloga že blizu doma krenil s ceste na napačno pot in po par korakih padel v Pako, ki je tam izpodjedla zemljo ter je zelo globoka. Lovil je z rokami za zemljo, travo in kar bi mogel doseči, poznalo se je to na rokah, a ni

se mogel rešiti v temi iz mrzle vode. Zapuščena in šest večinoma nedoraslih otrok.

Šmarje pri Jelšah. Denarni zavodi podajajo v tem času račun o svojem delovanju v pretečenem letu in tudi trgovci sestavljajo svojo bilanco o zgubah in dobičku. Zakaj bi tedaj tudi župnije ne pogledale na svoje doživljanje zadnjih 365 dni? Že od nekdaj smo na Novega leta dan v cerkvi najbolj napeto poslušali, kar so nam o naših lanskoletnih dogodkih iz prižnice povedali. Nad 4000 prebivalcev nas je po naših hribih in dolinah, katere je preobilni dež tako pridno napajal, da nam je zrastle sicer veliko krme, da pa nam je prav temeljito skvaril veselo upanje na sadjapolno jesen ter nam iz grozdja opral vso sladkobo in se sedaj po furežih in gostijah precej kislo držijo, ko zavživajo svoje vinogradniške priedelke. Krstov smo imeli 62, dva dečka več kakor deklic. Pa kaj to pomaga k našemu šte-

Reka Tibera je prestopila pred Rimom bregove in povzročila hudo poplavo.

Njemu ob strani je stal veliko mlajši zastavonoša Franc Čopora. Po poklicu je bil sodar in kmetski sin, silno močan, čeden ter srčen dečko. Tudi ta je nosil železno srajco in vrhu te oklep.

Ropoša je bil dvakrat oženjen. Prva žena Urša Lovrenčič mu je umrla kmalu brez otrok. Druga Magdalena Gaberc mu je podarila le enega otroka — hčerko Vido. Karl je bil tolikanj denarno podprt, da je pustil izobraziti edinko v varaždinskem samostanu. Tamkaj se je naučila: čitanja, pisanja in prejela boljšo podlago za bodočo gospodinjo. Po očetju je podedovala veliko krepko postavo, po materi na vsakega prikupljivo učinkujoče oči z dolgimi trepalnicami. Krog usten ji je igral in na lahno plesal nasmešek nedolžnosti — najlepša cvetka iz vrta dekliškega obraza. Ropoševa Vida, dasi prva med trškimi dekleti po cvenku, izobrazbi ter obrazu, se ni odtegovala nobenemu delu. Bila je postrežljiva in nikdo ji ni mogel oponenti prezirljivega ponosa napram tovarišicam ali gruntarske ošabnosti proti služinčadi, najemnikom in dninarjem.

Se ne smemo čuditi, če je bila Vida pri teh lastnostih kot edinka vse na svetu materi in očetu. Star-

ša sta se zavedala, da bo dekleta lahko izbiralo med fanti in da bo moral biti povsem po gođu mladi Ropoša staremu.

Veržejke so govorile med seboj od tedaj, ko je izročil Ropoša strelcu Francu Čopori zastavo čete, da mu je izrekel s tem že v naprej pripravljenost: sprejeti ga za bodočega zeta. Naj je bilo s temi govoricami tako ali tako, istina je, da je bil mladec Franc ob vsaki priliki pri Ropoševih. Pri nedeljskih obiskih cerkve mu je krasil mladeniška prsa šopek, katerega mu je podarila Ropoševa Vida. Da bi se bil kosal kateri drug Veržejec s Francom pri Vidi, ni bilo niti govora. Samo posebi je prišlo, odlikovanje z zastavonošo je še potrdilo javno mnenje celega Veržeja: na Ropoševini ne bo gospodaril ob Vidini strani nikdo drugi kakor Čoporov Franc.

Kaj je bil Franc Vidi in Vida Francu, o tem so kramljali večkrat Ropoševa mama Magdalena s svojim možem, predno sta zatisnila pozno zvečer od dela trudne oči.

se vrtijo ter plešejo ti Indijanci po cele dneve in noči, ker med plesom toliko ne občutijo pikanja.

Odkod dobivamo steklene oči?

Glavni dobavitelj steklenih ali umetnih oči za celi svet je Nemčija. Leta 1922 so izvozili Nemci umetnih oči za 5 milijonov mark in l. 1923 celo za 14½ mil. mark. Splošna svetovna kriza je zmanjšala izvoz umetnih oči in je znašal tozadavni izvoz leta 1932 eno tretjino manj nego v predvojnem letu 1913. Nobene države na celem svetu ne najdemo, ki bi ne krila svoje potrebe na umet. očeh iz Nemčije.

(Dalje sledi.)

vilu, ko nam jih je pa neusmiljena smrt pobrala šest več, kakor je bilo rojenih! Med 68 rajnimi sta dva moška več kakor žensk. Bog daj, da bi vseh 25 poročenih parov srečno živelo in lepo gospodarilo, pa tudi, da bi vsi župljani se tudi v novem letu tako zvesto držali evharističnega Kralja, kakor lani, ko so prejeli 28.000 sv. obhajil. Ponosni smo na svoje cvetoče Apostolstvo mož in na Marijino družbo ter jima želimo kremenito vztrajnost v dobrem. Naša kapela sv. Florijana v Štommašku je dobila svoj zvonček, ki bi naj tudi Dolanom in Dragomilčanom veselo prepeval in žalostno tožil, dokler se svoječasno v njihovo lastno kapelo ne preseli. Precej so se že vzbudili naročniki »Slovenskega gospodarja« in hitijo s celoletnim vplačevanjem, da ne zamudijo roka za zavarovanje stanovanjskih hiš. Znan mi je vrli mož, ki je te svote zbral pri 19 sosedih in jih na upravništvo vposlal. — Največje in najboljše pa, kar smo tukaj lani doživeli, nam itak nikdar več iz spomina ne zgine in to je bila primicija g. Čakša v Orehku ter nad vse veličastni evharistični kongres vseh treh dekanij našega obširnega sreza na angelsko nedeljo. Srečni smo, da smo oboje doživeli.

Šmarje pri Jelšah. Zima, zima, bela vrh gore sedela, ka tako je pela, da Miškota iz Vrbovce bo vzela. Ustrašil sem se teh grozečih besed, pobral sem šila in kopita ter jo urnih krač odkuril na topel zapeček. Tako Vam sedaj z njega naznanim par novic. Da smo imeli v resnici veliko snega, temu je bil priča sedaj že pokopani Andrej Jug iz Zadarž, ki bi bil skoraj našel smrt pod razvalinami svoje hišice, katero mu je sneg potlačil skupaj. Citatelji, evo Vam malo statistike! V sladki zakonski jarem se je lani vpreglo 25 parov. Kaj pa letos, bo li kaj veliko veselih gostij? Včasih je veljalo geslo: kratek predpust, veliko gostij. Kdo ve, kako bo pa letos? Nekdo je modroval, da gostije bi že bile, ko bi ne imela vsepovsod ta prešmentana griža svoje prste vmes. Pri nas v Šmarski dolini se je pojavil takozvani kurji tat, ki je baje kar pri eni hiši zmanjšal kurjo družino za 10 komadov. Dobro bi bilo, če bi mogel kdo takega dolgo-prstneža zalotiti pri njegovem nepoštenem poslu, da bi mu prav pošteno pomeril hlače po dolgem in povprek, da bi si potem zapomnil za vse življenje, kaj se pravi stegati roke po tuji lastnini.

Iz zagrebške torbe. Marsikaj neprijetnega se Slovincu lahko primeri po svetu, pa marsikaj, česar človek v daljni tujini ne bi doživel, se mu lahko pripeti za domačim ogrom. Tako se je primerilo te dni nekemu slovenskemu potniku iz Kočevja, da je bil na prav nelep način sprejet v Nikoličevi ulici v Zagrebu, češ, da Slovenci kričijo »heil Hitler«, da on »ne kupi ničesar od nobenega Slovence«. Najbrž je to bila židovska kri, ki je tako zavrela, vsaj ime kaže na to. — Rešilna postaja je objavila statistiko svojega dela v preteklem letu, ki izkazuje kakih 6000 voženj rešilnega avta. Nekaj sto je — pač razumljiva stvar — bilo pretepopov z epilogom v bolnici in na pokopališču, skoro 200 poskušeni samomorov, največ pa seveda prometnih nesreč, ki se jih največ zgodijo v soboto in v nedeljo, kot izkazujejo podatki. — Na Savi se vrše dela na izboljšavanju nasipov. Delo je sicer tudi samo potrebno, še bolj pa so potrebni zasluzka delavci in je glavni namen tega dela pač ta, da se nekoliko omili brezposelnost. Seveda niso plače ravno sijajne. Pa se je zgodilo te dni, da so nekateri delavci napravili nemir. — Še je čitateljem v spominu gonja, ki se je otvorila proti jezuitom, s predlogom, da se izženejo iz naše dr-

ODPRTE OZEBLIJNE

ter zastarele rane na nogah in rokah gotovo in hitro zacelijo z izkušenim zdravilom »Fitonin«, steklenica 20 Din v apotekah. S pošt-nim povzetjem 2 steklenici 50 Din. Poučno knjižico br. 18 brezplačno pošlje Fiton dr. z o j., Zagreb I—78.

žave. Znano je, da so očetje jezuiti v Zagrebu jako zaslužni za versko življenje, da imajo močne organizacije za vse stanove in vrše velikansko apostolsko delo v mestu, kjer sama svetna duhovščina niti z daleč ne bi mogla biti kos silnim nalogam modernega dušnega pastirstva v velemestu. Seveda se to raznim framasonom nič kaj ne dopade, zato so se vrgli v boj proti njim, a v ta boj so šli z zakritim obrazom. Iz zgodovine so našli neko »afero iz Požege«, s katero so dokazovali jezuitom nemoralnost in celo trdili, da so bili radi »zloglasnih dogodkov« izgnani iz dežele. Šele Madžari da so jim spet dopustili, da so se vrnili. Khuen-Hedervary. Ko pa so bili bojevita gospoda pozvani, da naj te trditve dokažejo, se je na ponovni poziv dr. Šimraka komaj izmotalo iz njihovega srca, da obdolžit- ev »ni točna«. V nedeljski številki je »Hrvatska straža« dokazala, da je zagrebška masonska loža delo budimpeštanske ljubezni za dobrobit Hrvatov osnovana prav s tem namenom, da bi pomagala ubijati hrvatsko narodno zavednost, ki se je tedaj, po letu 1890 začela krepiti. Tako je torej prostozidarsko jugoslovanstvo. Prireditev in zabav, veselih in resnih, je Zagreb poln. Seveda moramo k temu tudi Slovenci doprinesiti svoj del. Slomškovo prosvetno društvo je priredilo dne 7. t. m. igro »Pri kapelici«. Igra je prav lepo uspela. Posebno Jurček se je obnesel, da je bilo kar veselje. Igralci so od vseh strani slovenske zemlje. Največ pa jih je dal Vič. Kateri Vič pa? Oni pri Ljubljani? Da, ta in celo več kot Ljubljana sama! Dal je režiserja g. Erjavca, dal je celo družino Mandičevo. Pa so tudi Mariborčani in Bizeljci in iz Goriškega. — Danes v nedeljo ima Zagreb zopet »mačka«. V tem smo namreč goreči, da silovestrovanje dvakrat praznujemo. Od prvega se je svet že oddahnil, zato je bilo kar dobrodošlo novo, pravoslavno silvestrovanje.

Koledar Slov. gospodarja je pošel!

Toda lahko zopet izide, ako se priglasijo vsaj 500 naročnikov!

Priporočamo torej vsem, ki res hočejo vzeti ta koledar, da se sedaj odločijo. Mi moramo koledar na novo staviti, zato se moremo odločiti za novo izdajo samo pod pogojem, ako dobimo vsaj 500 naročnikov. Obračamo se tem potom na naše prijatelje in zaupnike, ki so koledar že imeli kedaj v razprodaji, da zberejo naročila. Koledar ima tako bogato vsebino, da je bil ves razprodan in moramo sedaj pripravljati drugo izdajo. Tudi prosimo, da bi se zglasili gg. trgovci, ki bi ga vzeli v prodajo. Kdor ga bo vzel gotovo količino v prodajo, ga bo dobil po primerni ceni in poleg tega še brezplačen inserat v primerni velikosti v »Slov. gospodarju«. Vsako leto so hranilnice naročile koledar, tudi letos ga naj, pa dosedaj še ni bilo dosti priglasov.

Do konca tega meseca bomo zbirali naročila in nato za ono število, ki se

bodo priglasili, dali koledar v tisk. Koledar ni taka stvar, ki bi se lahko še drugo leto prodajala, zato se mora tiskati le toliko, kolikor je naročnikov. Vpošljite nam torej naročilo čimprej. Naročilo je poslato z besedilom:

Podpisani naročam obvezno ... izvodov koledarja »Slovenskega gospodarja«, vezanega v celo platno s svinčnikom. Pošljite mi položnico, da vam dopošljem denar.

Moj naslov:

Na naslov:

TISKARNE SV. CIRILA, MARIBOR.

Sveče za cerkev in doma!

Pravočasno pred Svečnico kupite si sveče! Za cerkveno rabo se izvršujejo sveče pod točnim nadzorstvom v naši svečarni, zato lahko prevzamemo jamstvo, da odgovarjajo predpisom svete Cerkve.

Cerkveni ključarji in drugi, ki vodi- jo nakup cerkvenih sveč, se naj ogla- sijo pri nas, da si blago pregledajo. — Cene so zelo ugodne.

Priporoča se:

TISKARNA SV. CIRILA, MARIBOR,
Koroška cesta 5.

Poblaznela očetova ljubezen.

Pred štirimi leti je umrl v grški prestolici v Atenah neki Vazilij Spiru, mož zelo temne preteklosti. Govorili so, da je v nočeh odpiral grobove po pokopališčih in ropal mrtve.

Smrt ravnateljevega otroka.

Med najbolj znamenite osebnosti v Atenah je spadal Janez Vogassari, ravnatelj narodne banke, ki se je oklepal z neverjetno ljubeznijo svoje družine in posebno še hčerke Mimice. Deklica je bila krasotica, pač pa ne zdrava. Ko se podlegla pred štirimi leti jetiki, so se bali, da oče Vogassari ne bo prebolel otrokove smrti. Ravnatelj je pustil umrlo balzamirati od znamenitih zdravnikov in truplo so položili v cerkvi na mrtvaški oder. Cele Atene so se dretnjale k odprti krsti, da bi občudovale ljubezen, katero je skazoval žalostni oče mrtvemu otroku. Slednjič so deklico položili v kameniti grob 863 13. drevoreda. Oče sam je zaklenil železno ograjo in vtaknil v žep srebrni ključ od grobnice.

Mrlič pred grobnico.

Drugi dan po pogrebu so našli pred grobnico deklice mrtvega možkega. Znaki so kazali, da je bilo vlomljeno v grobnico. Policija je poklicala bančnega ravnatelja. Odklenil je vrata v grob, vstopil in izpovedal, ko se je vrnil, da je znotraj vse v redu. Ko so si hoteli ogledati grobnico še policijski uradniki, jih je bankir prosil, naj ne žalijo njegovih čuvstev. Policisti so obmolknili pred mogočnim gospodom in so ga samo opozorili, naj bi boljše zavaroval dragocenosti rajne. Ravnatelj je dal na to vhod celo zazidati.

V mrtvecu, katerega so našli pred ograjo, so prepoznali skrunilca grobov Spiruja. Na truplu niso odkrili najmanjše rane. Kedo bi ga bil ubil?

Po ravnateljavi smrti.

Štiri leta so zatonila, zagonetna zadeva je zapadla pozabljenju. Napočila je četrta obletnica smrti Minice Vogassari. Taistega dne je umrl njen oče. Hišni zdravnik je potrdil: Srčna kap. Umrl je isto uro, kakor njegova hčerka. Ali ni bilo to dejstvo nekaj čudnega?

Naenkrat se je spomnila javnost na Vazilija Spiru. Njegova smrt je še bila vedno zagonetka. In sedaj so se javili ravnateljavi sosedji, ki so že dolgo opazovali prav čudne stvari. Bankir je stanoval v Aristotelovi ulici nasproti razvalinam Jupitrovega templja. Z ženo in sinkom, ki je bil ob očetovi smrti star 12 let, je živel povsem samotarsko življenje. Po hčerkin smrti je odpustil vse služabnike. Samo ena stara žena, ki je bila 30 let pri družini, je še ostala v hiši.

Ravnateljavi sosedji so trdili, da sije od ene do poldveh popolnoči v drugem nadstropju skozi zavese bankirjevega stanovanja plavkasta luč. In to prav pogosto! Zvedelo se je, da je celo videl neki radoveden fant, ki je splezal do ravnateljavega drugega nadstropja, čudne obrede. Radovednež je trdil, da je gledal gospoda Vogassari z ženo ter sinom, kako so stali krog krste ter prepevali pogrebne in mrtvaške pesmi.

Izpoved sinka.

Omenjene govornice so brzele od ust do ust, ko je buknila v javnost vest, da je stari Vogassari podlegel kapi. Nezaupanje je doseglo višek, ko je postalo znano, da je hotela prirediti narodna banka svojemu predstojniku po starem običaju sijajen pogreb, a ga je vdova brez povoda odklonila. Zakaj? In zakaj je izjavil Vogassarijev sin zastopnikom banke: »Ne, oče hoče ostati pri nama in Minici!« Mati je fantka na te besede pogledala strogo in obmolnila je.

Ugotovitev policije.

Oblast je zvedela, kaj govorijo po Atenah. Zapovedala je preiskavo. Ko so odprli zdravniki Vogassarijevo truplo, niso zadeli na ničesar, kar bi kazalo na srčno kap, pač pa so odkrili znake počasno delujočega zastrupljenja. Mar je šlo za zločin? Poizvedbe so nadaljevali. Policija je preiskala ravnateljavo vilo. V drugem nadstropju so zadeli na sobo z golimi stenami, okna so bila zastrta. Le na eni strani je visela slika mlade deklice v naravni velikosti in pod to je stala kristalna krsta. Na štirih koncih prozorne krste so gorele 4 sveče. V krsti je počivalo — truplo ravnateljave Minice.

Poleg kristalne truge so odkrili policisti leseno krsto s truplom Vogassarija. Vdovo so zaprli in v preiskavi je tudi povedala, kaj se je godilo v njeni hiši.

Izpoved vdove.

Janez Vogassari bi bil pred 4 leti rajši umrl, kakor pa se ločil od nepopisno ljubljene hčerke. Žena ga je lahko od-

SANATORIJ

dr. Ipavic Benjamin, specialist ženskih bolezni

MARIBOR

Tomšičev drevored 4.

Telefon 2360.

Strežejo Marijine sestre. Oskrbnina z zdravnikom, zdravlili, morebitno operacijo III. razred Din 45.—, II. razred Din 35.—.

46

vrnila od samomora s tem, da je privolila: Živeti z mrtvim otrokom pod skupno streho, kakor bi še ta živel. V noči po hčerkinem pogrebu se je peljal Vogassari sam v avtomobilu na pokopališče, da bi odpeljal otroka. Ko se je vrnil, je pripovedoval, kako ga je motil pri odpeljavi nočni tat. Ko je Vazilij Spiru poskušal, da bi vlomil ključavnico na vratih grobnice, je odprl Vogassari duri od znotraj. Pogled na črno zahaljenega moškega je skrunilca grobov tako prestrašil ter presunil, da se je zgrudil mrtev.

Kmalu za tem je naročil bankir kristalno krsto, katero je spravil v svojo vilo v glasovirju. Vsak večer je zbral oče družino krog krste. Po opravljenih molitvah je navil gramofon, ki je igral same poskočne v zabavo ter razvedrilo pokojne.

Ker se je pričelo truplo kljub balzamiranju razkrajati, ga je oče vsako jutro poškopil z neko skrivnostno tekočino, ki je zaustavila razkroj. Vendar pa je prodrla ta tekočina skozi možve roko v ostalo telo in je umrl na zastrupljenju. Zagonetka je še, zakaj je povzročilo zastrupljenje smrt na dan četrte obletnice hčerkin smrti?

Pokojni Vogassari je napisal tri leta pred svojo smrtjo oporoko, v kateri je zapustil celotno ogromno premoženje svoji tedaj že nad eno leto mrtvi hčerki Minici!

Poslednje vesti.

Mala antanta bo zborovala 22. in 23. t. m. v Zagrebu.

V Avstriji pripravljajo spremembo ustave. Po novem ustavnem načrtu bodo v Avstriji štiri zakonodajne zbornice: gospodarska in kulturna ter državni in deželni svet.

Na predlog francoskega delegata je poslal Svet Društva narodov Nemčiji poziv, da se naj po izstopu ponovno udeležuje sej predvsem pri tokratnem zasedanju, ko se bo v Ženevi določil rok za plebiscit v Posarju.

Stavisky in francoska vlada. Na drugem mestu poročamo o velikem finančnem škandalu na Francoskem, katerega je zagrešil A. Stavisky. Zadeva sega v tako široke in najvišje kroge, da je obstojala resna opasnost, da bo goljufiga 700 milijonov frankov strmo-glavila Chautempsovo francosko vlado. Opozicija je vložila 11 interpelacij radi Staviskega, a ko je šlo za zaupnico vladi v zbornici, je Chautemps zmagal in se je začasno obdržal pri krmilu vlade. Vlada je sedaj z vsemi silami na delu, da razčisti zadevo, kaznuje glavne krivce in preuredi sodno policijo tako, da bodo za bodoče onemogočeni slučajni Stavisky z vednostjo državne nadzorne oblasti.

Predsednik Roosevelt se je postavil na stališče, naj se ustali ameriški dolar na višini 60 odstotkov prejšnje zlate vrednosti.

Prašiča so ukradli posestniku Janezu Trink ausu v Črmljenšaku pri Ptujju. Svinče so zaklali v bližnjem gozdu in ga odnesli proti Sv. Urbanu. Pravega krivca so orožniki že izsledili.

Roparski napad brez plena. Posestnik Dolenc iz Košnice pri Celju se je vračal domov skozi gozd v Linah v celjski okolici. Pričakala sta ga dva brezposelna delavca, se vrgla nanj, ga davila ter zahtevala denar. Klicev na pomoč sta se napadalcu prestrašila ter ubežala. Orožniki so že zaprli drzneža in gre v tem slučaju za dva 30letna delavca od Sv. Primoža pri Št. Jurju.

Dvadnevni kletarski tečaj se vrši v ponedeljek in v torek, to je v dneh 29. in 30. januarja t. l., na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen in traja dnevno od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Izjava. Dognali smo, da potuje med Radgono in Mariborom nek Viktor Recek iz Radgone, oziroma okolice, ter se izdaja za zastopnika Vzajemne zavarovalnice, oziroma za odposlanca našega glavnega zastopnika v Mariboru, g. Franja Žebota. Opozarjamo vse p. n. posestnike, da Viktor Recek ni naš zastopnik ter naj mu ne izročajo v pregled naših zavarovalnih polic! Prizadete prosimo, da nam poročajo! — Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani.

Črešnjevce. Po božičnih praznikih (na dan sv. Janeza) je umrl Simon Javornik, bivši posestnik, v starosti 82 let. V srečnem zakonu je živel 56 let z Marijo, rojeno Peršuh, ki je stara 84 let. Imela sta 7 otrok, kateri vsi živijo z eno izjemo. Vsi so bili lepo krščansko vzgojeni ter so tudi dobro oskrbljeni. Vrli, krščanski mož naj v miru počiva! Ostalim naše sožalje!

Poljčane. Na odru Prosvetnega društva v Poljčanah se ponovi v nedeljo dne 21. t. m., drama »Bele vrtnice«. Med odmori igra tamburaška godba. Na to prireditve so vabljeni tudi sosednja društva in sploh vsi ljubitelji lepega razvedrila. Torej na veselo svidenje v nedeljo v Poljčanah.

Sv. Marjeta niže Ptujja. V nedeljo dne 14. t. m. se je vršilo predavanje o svinjskih kužnih boleznih, ki ga je imel g. živinozdravnik Joško Nardin iz Ormoža. Predavanje je dobro uspelo. Največji razred tuk. šole je bil prenapolnjen. Udeležilo se ga je okrog 200 gospodarjev, gospodinj in mladeničev. Predavatelj se je potrudil, da nazorno s slikami pokaže kužne bolezni pri svinjah in je tudi opozoril na velik pomen cepljenja proti tem boleznim, ki se je začelo deloma izvrševati, a sedaj se še bolj. Posebej je predavatelj fantom kmetsko-nadaljevalne šole razložil živalske porode ter jih opozoril na največje napake, ki se dogajajo.

Celje. Od 26. do 28. januarja se vrši pri kapucinih v Celju tridnevna pobožnost presv. Rešnjega Telesa, ki je obenem združena z duhovnimi vajami III. reda, kakor vsako leto.

MALA OZNANILA.

V »Malih oznanilih« stane vsaka beseda Din 1.20. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko vpošljejo tudi v znakah. — Upravništvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znakma za Din 2.— za odgovor. — Upravništvo.

Služkinja, poštena, z letnimi spričevali, vajena kuhe in drugih hišnih del, se sprejme. Kovačič, Maribor, Slovenska ulica 10. 47

Radi selitve dne 19. in 20. t. m. velika prodaja: postelje, omare, žimnate madrace, divan, odeje, mize. Židovska ulica štey. 4 in 8, na dvorišču. 49

Čitateljem v pouk in zabavo.

Prvi na severnem tečaju.

Amerikanec Peary je bil po poklicu inženier in rojen v Maine leta 1856. V ameriški prestolici v Washingtonu mu je prišla slučajno stara knjižica v roke, katera je popisovala neizmerne ledene planjave Grönlandije (severno od Kanade), o kateri je bilo tedaj še bore malo znanega. Knjižica je tedaj 31letnega inženerja leta 1886 tako navdušila, da je sklenil: raziskati Grönlandijo in kot prvi stopiti na severni tečaj. Junaški Amerikanec se je boril za dosego severnega tečaja od svojega 31. do 54. leta. Raziskoval je najprej v družbi ameriških spremljevalcev, enega črnca in Eskimov Grönlandijo. Od leta 1895 naprej je bil Pearyjev cilj: severni tečaj, za kojega odkritje se je trudil z nepopisnimi naporji štiri leta. Na brezuspešnem potovanju proti tečaju leta 1898 mu je odmrznilo na nogah 7 prstov, a kljub temu ni opustil svojega velikega načrta.

Vendar na tečaju.

Med neprestanimi in ponesrečenimi poskusi za dosego tečaja je postal Peary 50letnik. Leta 1908 se je podal zopet na Grönlandijo in tokrat z najtrdnjšim sklepom: »Sedaj ali nikoli!« V dolgih letih raziskovanja najbolj severnih pokrajin je zbral tolikokušenj, je tako izpopolnil potovalno tehniko po večnem ledu, da je bil uverjen na dno duše, da bo končno le izvojeval zmago. Svoje izhodišče je prestavil kolikor mogoče proti severu. Zbral je krog slo mnoga belokožnih pomagačev ter severnih domačinov Eskimov. Potovalni načrt je uredil po načinu Eskimov. Nabavil si je za sani toliko psov, da ne bi bil v zadregi, če tudi bi mu poginila polovica. Veriga pomožnih taborišč bi naj segala čim dalje proti severu. Organiziral je večje število potovalnih skupin, katere bi lahko pošiljal pri diranju eno za drugo nazaj. Zadnja in za tečaj določena skupina bi se naj napolnila do cilja s svežimi močmi. Peary je tudi sklenil vnaprej, da bo potoval nazaj po isti poti, po kateri se bo pomikal proti tečaju. Na ta način bi se lahko posluževal že izvožene gazi in pri prodiranju napravljenih sneženih ter ledenih koč in oporišč.

V severne kraje se je odpeljal Peary s spremstvom in prtljago na ladji »Rosevelt«, kateri je poveljeval znameniti poznavalec severnega morja kapitan Robert Bartlett. Adja je pripeljala ekspedicijo po morju do rta Sheridan. Od tamkaj se je podal Peary na pot februarja 1909 z 19 sanmi in s 133 psi. Pot od glavnega tabora do severnega tečaja je znašala 768 km. Vožnja na saneh s pasjo vprego je bila vključ najskrbnejši predpripravi tudi tokrat združena z največjimi težavami. Pot ni bila ravna, sneg mehek, led na tolikih mestih zrahljan do morja. Skakati so morali tolikokrat od ene ledene plošče do druge, če niso hoteli čakati, da bi se bila ledena razpoka zopet strnila. Takozvana

»Velika razpoka« je zadrževala ekspedicijo celih 6 dni. Ta razpoka leži med Ellesmerelandom in severno obalo Grönlandije.

Koncem marca je prekoračil Peary svojo lastno leta 1906 doseženo najbolj severno širino. Od tukaj je poslal nazaj svojo zadnjo večjo skupino. Pri njem je ostal samo zamorec ter sluga Henson, 4 Eskimi, 5 sani in 40 psov. Vreme je bilo lepo in ekspedicija je naglo prodirala. »Še tri take dneve!« je zabeležil Peary v svoj dnevnik pri 89. širinski stopinji.

Dne 6. aprila, predpoldne ob 10. uri, se je Peary ustavil. Z merjenjem je ugotovil, da že mora biti blizu tečaja. Tukaj se glasi iz njegovega dnevnika beležka: »Vendar enkrat na tečaju! Cilj mojih sanj celih 20 let je dosežen. Sam to komaj razumem. In pri vsem tem je vse tako priprosto in vsakdanje...«

Peary se je peljal, da bi bil izključen vsak dvom glede odkritja tečaja, še 30 km dalje od tečaja in ravno tako ob obeh stranch. Severni tečaj je bil na odprtem morju in zmerjena globočina je znašala 1500 niti. Peary je zapičil v ledeno ploščo zastavo. V steklenico je spravil kratek opis prvega odkritja tečaja in jo položil poleg zastave. Prebil je na tečaju 30 ur in nato se je pričel vračati.

Sedaj je lahko razposlal v svet vest o odkritju severnega tečaja. Za dosego tega največjega cilja je porabil 20 let in 18 let je prebil skoro neprestano v najbolj severnih krajih. Že po odkritju tečaja bi bila malodane izvita zmaga iz Pearyjevih rok. Njegov prejšnji spremljevalec Fred A. Cook je trdil v svet, da je bil on že eno leto pred Pearyjem na tečaju. Njegovo potopisno poročilo pa so razkrinkali kot potvorbo in navadno laž.

Kot drugi je preletel v zrakoplovu severni tečaj znani raziskovalec Amundsen in italijanski general Nobile. Tretjič je preletel tečaj ameriški letalec Byrd. Četrtoč se je odpravil na tečaj v zrakoplovu »Italia« zopet Nobile. Preletel je srečno s celo ekspedicijo tečaj, a na povratku se je zrakoplov razbil ter zgorel. Javnosti je pa itak znano, kako in s kako težavo so reševali ostanke Nobileve ekspedicije in kako je pri reševanju smrtno ponesrečil z vodnim letalom Amundsen.

*

Iztrebljeno ljudožrstvo?

Trije belokožci so se peljali v čolnu po dotočni reki veletoka Kongo v osrednji Afriki. Bili so: en raziskovalec, protestantovski pastor-misijonar, ter upravitelj večjega okrožja. Pogovor je nanese na marsikaj. Pastor je trdil, da divjaki niso več tako podivjani, kakor so bili pred tremi leti, ko je pričel on pastirovati med njimi. V moralnem oziru so neverjetno napredovali. Ljudožrstvo in mnogoženstvo sta zatrta in

iztrebljena. Pastorjeva sopotnika nista verjela njegovim trditvam in sta trdila, da je zamorec zahrbtn in je le na zunaj kristjan, v srcu pa še vedno zakrknjen pogan.

Misijonar je bil ogorčen radi izrečenega dvoma in se je skliceval na to, da bo svoje trditve o moralnem povzdigu svojih vernikov tudi podprl z vidnimi dokazi. Razlagal je, kako da bodo dospeli v eni uri do vasi, koje poglavar je črnc Bajeleh. Sopotnika lahko izstopita s pastorjem in se bosta prepričala na lastne oči, kako je n. pr. predručič v moralnem oziru omenjenega poglavarja, ki je bil pred tremi leti ljudožerec in je imel 27 žen. Pozvana sta bila povsem zadovoljna z misijonarjevim pozivom. Pastor je še zatrdjeval pred izkrcanjem: »Ko sem obiskal zadnjič Bajeleha, je posedal še dve ženi in danes — danes ima samo eno! Pred kratkem mi je poslal pismo, v katerem me vabi k sebi in sedaj bode prilika, da si tudi gospoda ogledata Bajeleha kot kristjana.«

Po preteku ene ure so dosegli poglavarjevo vas. Glavar jih je sprejel z vsem tam-tamom, s plesi in dolgovznimi nagovori.

Črez nekaj časa so ostali naši trije znanci sami z glavarjem pri sladkem pivu. Pogovor je nanese na namen obiska. »Torej«, je vprašal pastor, »Bajeleh, ti si se odločil po mojem nasvetu in imaš samo eno ženo?«

»Da«, je odgovoril črnc »obdržal sem si najboljšo.«

»Tako je prav«, ga je pohvalil misijonar. »Ostalih 26 si pa poslal domov k njihovim očetom in materam?«

Bajeleh, dobrohoten, trebušast zamorec, je pogledal ves začuden svečenika. »Domov poslal? Ne!«

»Ne razumem prav. Ali še imaš vseh 27 žen, ali jih nimaš?«

»Sem ti vendar rekel, oče, da jih nimam več!«

»Kaj si pa ukrenil z njimi, če jih nimaš pri sebi in jih tudi odpustil nisi na njihove prejšnje domove?«

»Pojedel sem jih!« se je odrezal odkrito Bajeleh. »Bi bilo vendar škoda, ako bi bil dopustil, da bi se bile po nepotrebnem in brez vsake koristi postarale...«

SKRIVALNICA.

Kje je srna?

Na zunan in znotraj
uporabljen služi Fellerjev Elsfluid izvrstno tudi kot desinfekcijsko sredstvo za roke, obraz, zobe, usta in dihalne organe in je radi tega tudi proti hripi priporočljiv. Pri grgranju pomešan z vodo, razredčuje sluz in tako odstranjuje povzročitelje kašlja in hripavosti. Radi se

ga poslužujejo tudi za obkladke za vrat in oteklino. Proti revmatičnim bolečinam, prehladu, za masažo, trganju v členkih, bolečinah v križu, obrazu in po vsem telesu se uporablja Fellerjev Elsfluid že nad 36 let. Dobi se v vseh lekarnah in tozadevnih trgovinah po 6 Din, 9 Din in 26 Din. Po pošti najmanj 1 pa-

ket (9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici) 58 Din, tri takih paketov za samo 139 Din pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341 (Savska banovina).

Odobr. od Min. soc. pol. i nar. zdr. Sp. br. 509 od 24. III. 1932

Pomnite! Elsfluid ostane Elsfluid!

Naročniki, pozor!

Do dne 31. januarja 1934 morate vplačati Din 32.—, da ste zavarovani! Prečitajte

pravilnik:

§ 1. »Slovenski gospodar« prostovoljno zagotavlja, da po svojem zavarovalnem odseku celoletnemu naročniku, ki je vplačal Din 32.—, zavaruje v l. 1934 njegovo stanovanjsko hišo, kamor »Slovenski gospodar« prihaja, za Din 1000.—. Gospodarska poslopja niso s tem zavarovana.

§ 2. Podpora se izplača, če pogori hiša tako, da ni mogoče v njej stanovati.

§ 3. Pravico do te podpore imajo oni celoletni naročniki, ki bodo v decembru 1933 ali v januarju 1934 vplačali celoletno naročnino v znesku Din 32.—. Oni, ki imajo naročnino vplačano za več mesecev prihodnjega leta, morajo doplačati toliko, da bodo imeli vplačano do konca leta 1934. Vsak naročnik naj torej pazi, da bo v decembru 1933 ali vsaj v januarju 1934 imel vplačano naročnino do konca leta 1934, ker bodo v prihodnjem letu samo tisti zavarovani.

§ 4. Podporo dobi izplačano oni, ki ima hišo v najemu. Prevžitkar, član družine ali uslužbenec, ki je bil celoleten naročnik, ni deležen zavarovanja. Enako niso zavarovane viničarske, gozdne in lovske kočice, ker v njih stanujejo lastnikovi nastavljenici.

§ 5. Podpora se ne izplača: ako je naročnik sam zažgal ali po kaznjivi zanikarnosti povzročil požar; — ako zavarovalni odsek ugotovi, da je bila hiša do svoje polne vrednosti zavarovana, in se je ta zavarovalnina tudi izplačala; — ako je povzročitelj požara (recimo železnica) škodo v celoti povrnili; — ako je požar nastal vsled vojne, upora, eksplozije javnih zalag smodnika. — Vsak spor rešuje samo zavarovalni odsek in je vsako sodno postopanje izključeno.

§ 6. Vlogo za izplačilo zavarovalnine je napraviti takoj po požaru. Kdor se tekom enega meseca ni prijavil, ne more zavarovalnine več zahtevati. Vlogi je priložiti potrdilo občinskega urada, ki je koleka prosto, kjer mora biti potrjeno: kdaj je nastal požar, vzrok, šte-

vilka hiše, ki je pogorela, kje in za kako vsoto je bila hiša zavarovana.

§ 7. Podpora se izplača v celoti brez odbitkov samo po poštni nakaznici.

§ 8. Oni, ki je podporo prejel, je dolžen dati pri cerkvi skupno z obč. oznakili to objaviti, da je prejel zavarovalnino »Slovenskega gospodarja« izplačano.

Zavarovalni odsek.

Delavsko-kmetska pratika za l. 1934.

Letos je izšla poleg običajnih pratik tudi delavsko-kmetska pratika v obsegu 192 strani z lepimi barvanimi slikami svetnikov, s praktičnimi navodili, poleg tega pa obsega tudi posebne kupone, to je listke, s katerimi ima vsak kupec pravico, da pri uredništvu pratike vpraša za zdravniški, živinozdravniški, zemljemerski ali pravni (tožbeni) slušaj.

Pratika stane Din 5.—. Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila, Maribor, Koroška cesta 5. Trgovci dobijo običajen popust. Ker je letos zaloga majhna, je na razpolago samo malo izvodov, zato hitite z naročili.

Tiskarna sv. Cirila, Maribor.

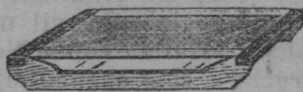
Prevoz premoga iz rudnika na postajo, oddaljeno 5 km, oddamo. Hlevi na razpolago. Na zahtevo preskrbimo krmo mi. Ponudbe na: »Slograd«, slov. gradbena in industrijska družba, Ljubljana. 48

Novo vilo na Prevaljah prodam. Tončka Sušnik, Maribor, Smetanova ulica 30. 00

Vajenca sprejme takoj Alojz Smodič, mizar, Sv. Trojica v Slov. gorica. 45

Zični vložki

kom. po Din 100.—

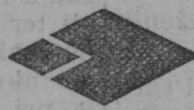
Zični vložki iz izvanredne trde žice kom. po Din 150.—
Afrik madrace 3delne Din 250.—
Pri naročilu se prosi natančna notranja mera postelje. 364

„WEKA“ MARIBOR
Aleksandrova cesta 15.

Stanovanjska oprema

Karel Preis

Maribor, Gosposka ulica 36

1232

Znižane cene.

preproge, linoleji, zavese, blago za zavese, blago za pohištvo, odeje, prevleke za postelje, posteljno perje in gosje perje, tapetništvo, železno pohištvo in iz medl.

Ceniki se pošiljajo brezplačno.

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu
Gospoke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

588

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Sprejem majerja in viničarja. Naslov: Pilz, Pesnica. 37

Oklic prostovoljne javne dražbe. (O 245/33) — Na predlog ned. dedičev v zapuščini Urlep Amalije, posestnice Laporju št. 15, umrle dne 14. 11. 1933 zastopanih po varuhu Vrabčič Antonu, posestniku v Laporju šte. 14, se bo vršila prostovoljna javna dražba v zapuščino spadajočih zemljišč vl. št. 2 k. o. Laporje in vl. št. 208 k. o. Hošnica, pritiklin kakor gospodarskih vozov in orodja, živine itd. ter raznih premičnin dne 20. januarja 1934 ob 9. uri na licu mesta v Laporju šte. 15. Izklicna cena za nepremičnine znaša 68 tisoč Din, vad. 6800 Din, v gotovini ali v razpoložljivih hranilnih vlogah. Zemljišča se bodo eventualno tudi po skupinah prodala. Pritikline in premičnine se bodo proti takojšnjemu plačilu v gotovini prodale in jih kupec mora takoj odstraniti. Dražbeni pogoji se lahko vpogledajo pri sreskem sodišču v Slov. Bistrici, soba šte. 7. — Sresko sodišče v Slov. Bistrici, odd. I, dne 8. januarja 1934. 34

Najstarejše in najsolidnejše podjetje:

C. PICKEL

tovarna cementnih izdelkov,
d. z. o. z.

nudi po konkurenčnih cenah:

Betonske cevi, stopnice, raznovrsten umetni kamen za tlak, cement, apno, kameninaste cevi, ploščice za oblaganje sten, strešno lepenko, izolacijske plošče, asfalt itd.

Le prvovrstno, najboljšo blago!

Tovarna:
MARIBOR,
Koroščeva 39, Vrbanova 60 36

Preteklo leto ste morda pozabili, toda v tem letu ne smete! — Toda kaj?

Naročite tudi vi Sv. pismo!

Sv. pismo je knjiga božjal Ni je knjige, ki bi jo smeli primerjati s Sv. pismom. Pa če moraš katero knjigo imeti doma in jo prebirati, je to gotovo Sv. pismo.

Letos je 1900 let, kar se je godilo vse to, o čemer nam poročajo sv. evangeliji in Dejanje apostolov. Če kedaj, potem naj si v tem svetem letu vsaka hiša oskrbi Sv. pismo, vsaj evangelije in Dejanje apostolov.

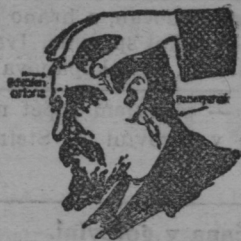
V teh težkih časih pomanjkanja denarja smo sklenili omogočiti vsaki družini nakup Sv. pisma. Zato smo nastavili sledeče cene:

Novi zakon (obseg knjige 541 strani) stane broširan Din 6.—, polplatno vezan Din 8.— in celoplatno vezan Din 15.—.

Pri teh cenah se plača papir in knjigovezniško delo. Vse prestavljanje in tiskanje pa je zastoj. Po teh cenah pa prodajamo le sedanjo zalogo in knjige ne bomo ponatisnili. Zato opozarjamo vse, ki si hočejo pravočasno oskrbeti Sv. pismo, da si naročijo čimprej. Za poštnino je priračunati še 2 Din za komad in potem lahko pošljejo v znakah.

Tiskarna sv. Cirila, Maribor.

30

**PROST
VSEH MUK
POAPNENJA
ŽIL!**

Gospa B. K. iz W. nam piše: Zdravja svojega moža si ne bi mogla misliti brez Vašega zdravilnega in v resnici čudotvornega sredstva. Ni mogel že skoro več hoditi, govoril je zelo slabo in tudi jasno misliti že ni mogel več. Sedaj dobro govori in dela daljše izlete in potovanja brez težav. Zahvaljujem se najlepše in najpristrčneje! Znanstveno razpravo o tem domačem zdravljenju s pitjem pošlje na željo popolnoma brezplačno poštno zbiralno mesto: 30

Georg Fulgner, Berlin-Neukölln
Ringbahnstrasse 24, Abt. P. 83.

KARITAS

posmrtninskemu oddelku Vzajemne zavarovalnice

**Maribor, Orožnova 8
se zahvaljujemo**

za točno izplačilo cele zavarovane vsote in vsakomur izrecno nasvetujemo ter priporočamo zavarovanje pri „Karitas“.

Sp. Hoče, 10. januarja 1934. 37

Cebe Anton s. r.

Vrhole, 10. januarja 1934.

Hudiček Janez in Alojzija s. r.

„Slov. Gospodar“ stane:

celoletno Din 32.—

polletno Din 16.—

četrtletno Din 9.—

Denar naložite najboljšo in najvarnejšo pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z. n. z.

Ulica 10. oktobra

Najugodnejše obresti za vloge in posojila. Stanje hranilnih vlog nad 62.000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih kmetov in posestnikov, z vsem svojim premičnim in nepremičnim premoženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

Denar lahko vlagate po položnici. Pišite po nje!

Desetletni fantek brez staršev se da za svojo-
ga. Tezno pri Mariboru, Prešernova 3. 26

Pekovski vajenec, močan, z hrano in stanova-
njem v hiši, se takoj sprejme: Ivan Zamuda,
pekarna, Maribor, Frankopanova 9. 17

Svinjske kože — plačujem zopet najdražje —
prodajate le v trgovini F. Steinbauer, Ka-
pela. 20

Kože vseh vrst divjačine kupujem. P. Semko,
krznar, barvanje in strojenje kožuhovine.
Maribor, Gosposka ulica 37. 1136

Zimsko blago za obleke kupite najcenejše pri
Srečko Pihlarju, Maribor, Gosposka 5. 1141

Klavir na prodaj. — Maribor, Dravska ulica
št. 13. 44

Prvovrstna sadna drevesa, jabolčna in hruš-
kova, vrste sadnega izbora, nudi po nizki
ceni: Anton Slodnjak, Sakušak, pošta Jur-
žinci pri Ptuj. 42

Kuhinja konjskih jedil se priporoča. Maribor,
Dravska ulica 13, pod drž. mostom. 43

Kupim žično vrv za pogon strojev. Repič, Zg.
Ložnica, Slovenska Bistrica. 41

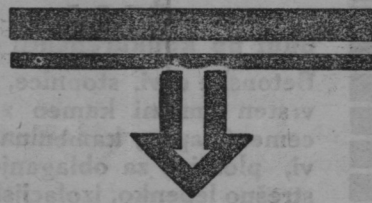
Poština plačana v gotovini.

CIRILOVA KNJIŽN. LXXXVII. ZV.

KARL MAY

S U Ž N I I

Nad vse zanimiv roman, ki
bo izhajal v 12 zvezkih, oziro-
ma v treh knjigah leta 1934, ki
nam popisuje trgovino s suž-
nji! Kdor je bral že kak Karl
Mayev roman, bo videl, da je
ta od vseh vendar le najboljši!

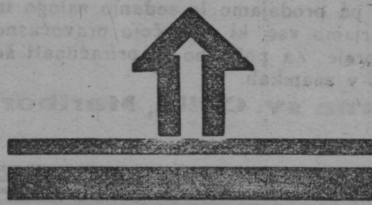
Naročniki plačujejo samo 10
obrokov po Din 13.— za broši-
ran, ali 10 obrokov po Din 17.—
za vezane izvode.

Vsi, ki si izposojate knjige v
knjižnicah, društvenih, župnij-
skih ali šolskih, zahtevajte tam-
kaj tako dolgo knjige Karl Ma-
ya, da bodo upravitelji knjiž-
nic videli, da ga res morajo
imeti!

Dečki in fantje, to so knjige
za vas, da ni takih!

Prvi zvezek novega romana
je že izšel, zahtevajte ga na
ogled, vam ga koj določimo!
Naročila sprejema

TISKARNA SV. CIRILA V
MARIBORU.

Volneni pliš

za plašče od 20 Din naprej dobite v

TRPINOVEM BAZARJU, MARIBOR,
Vetrinjska ulica 15. 1138

Dobro toplo zimsko blago

kupite poceni pri

manufakturni veletrgovini

Franc Dobovičnik, Celje,
Gosposka ulica 15. 157

Močno flanelo za perilo od Din 7.— naprej
Barchente za obleke od Din 9.50 naprej
Berlinski robci za ogrniti od Din 80.— naprej
Sukno črno in modro
(za Überjackne) od Din 45.— naprej
Sukno za obleke in ko-
stume od Din 28.— naprej
Debelo sukno za površnike po najnižji ceni.
Zimsko perilo za moške, ženske in otroke po
neverjetno nizki ceni!

Ženini in neveste!

Ste vabljeni, da nakupite vse potrebščine, ki
jih rabite za bodoči stan, edinole pri meni,
ker le takrat bode vse srečno, če bo gnezdo
prijetno.

Zakaj je ravno pri trdku Dobovičnik, Celje,
tako poceni?

Ker se zadovolji z najmanjšim zaslužkom.

Ker nima velikih režijskih stroškov.

Ker se trgovina nahaja v lastni hiši in ne pla-
čuje najemnine.

Ker je trgovina v stranski Gosposki ulici, mo-
ra ceneje prodajati, da z nizko ceno stranko
privabi!

Ker ima lastno tovarno za odeje »Koutre«.

Ker ima lastno tovarno za izdelovanje perila.

Ker ima velik promet in vsled tega vedno
sveže blago.

Nizke cene! Prosti ogled vseh zalog! Vljudna
postrežbal Vam jamči za dober nakup vele-
trgovina

Franc Dobovičnik, Celje

2

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Sprejema hranilne vloge in jih

.. .. obrestnje najboljše.

Denar je pri njej naložen po-

.. .. polnoma varno.

Za hranilne vloge jamči poleg re-

zerv in hiš nad 5000 članov-po-

sestnikov z vsem svojim pre-

.. .. moženjem!